

Balmazújváros Város Önkormányzatának

Gazdasági Programja

2019 - 2024

Tartalom

I.BEVEZETÉS	3
II.GAZDASÁGI PROGRAM ELKÉSZÍTÉSÉNEK JOGSZABÁLYI HÁTTERE	3
III.GAZDASÁGI PROGRAM ALAPELVEI	4
IV.PÉNZÜGYI POLITIKA.....	4
V.KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS	6
VI.INTÉZMÉNYEK	24
6.1.EGYESÍTETT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE	24
6.2.LENGYEL MENYHÉRT VÁROSI KÖNYVTÁR	26
6.3.BALMAZÚJVÁROS NEFELEJCS IDŐSEK OTTHONA.....	28
6.4.BALMAZÚJVÁROSI KISTÉRSÉG HUMÁN SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT.....	30
6.5.VERES PÉTER KULTURÁLIS KÖZPONT.....	37
VII.GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK	40
7.1.BALMAZÚJVÁROSI VESZ VÁROSI EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT NONPROFIT KFT	40
7.2.BALMAZ-KAMILLA KFT.	45
7.3.BALMAZÚJVÁROSI VÁROSGAZDÁLKODÁSI NONPROFIT KÖZHASZNÚ KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG.....	46
7.4.BALMAZ INTERCOM KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG	52
7.5.BALMAZÚJVÁROS SPORT KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG.....	53
VIII.ÖSSZEGZÉS	59

I. BEVEZETÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

A települési önkormányzatnak a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben meghatározottak szerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit Gazdasági Programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A Gazdasági Program, fejlesztési terv a Képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A Képviselő-testület 2020. évi munkaterve alapján a 2019-2024. évek időszakára az alábbi Gazdasági Programot terjesztjük elő:

VEZETŐI ELŐSZÓ:

A Gazdasági Program megalkotása során törekedtünk arra, hogy

- az elkövetkező 5 évre vonatkozóan egy olyan dokumentumot alkossunk, amely mind a helyzetelemzés, mind a jövőbeli fejlesztési elképzelések tekintetében a város mérvadó alapidokumentuma tud lenni,
- reális célkitűzéseken alapuljon a Gazdasági Program, ugyanakkor bátran és egyértelműen merje megfogalmazni azokat a célokat, lehetőségeket, fejlesztési igényeket, amelyek szükségesek a kitöréshez,
- a Gazdasági Program feltárja a település problémáit, és azok kezelésére megoldást keresen,
- minden olyan területet részleteiben ismertessünk, amelynek kihatása lehet egy önkormányzat gazdaságára, a településen élők életminőségére.

A Program megalkotása során nem hagyható figyelmen kívül, hogy Magyarországon 2020. márciusában a koronavírus járvány miatt veszélyhelyzet kihirdetésére került sor. A veszélyhelyzetben a járvány terjedésének megakadályozására, a megbetegedések csökkentésére és a következmények kezelésére számos országos és helyi döntés született. A Gazdasági Program 2020. április-májusi összeállításkor is látható, hogy a járványhelyzet kihatással van az önkormányzatok működésére és gazdálkodására, amely akár több évre szólóan módosíthatja a megvalósítandó terveket.

Az ismertett körülmények között is azonban kiemelten fontos az önkormányzat működésében a Gazdasági Program megalkotása, hiszen ez egy olyan koncepció és terv amelynek mentén szükséges szervezni a helyi közösség és társadalom életét, a település működését. A tervekől és célokból pedig meg kell valósítani minél többet a mindenkori gazdasági lehetőségek figyelembe vétele mellett.

II. GAZDASÁGI PROGRAM ELKÉSZÍTÉSÉNEK JOGSZABÁLYI HÁTTERE

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § - a rögzíti, hogy „(1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani. „

III. GAZDASÁGI PROGRAM ALAPELVEI

A 2019- 2024. időszakra szóló gazdasági program megvalósítása érdekében, az alábbi alapelveket kívánjuk követni az elkövetkező időszakban:

1. Az önkormányzat bevételei és kiadásai hosszú távú egyensúlyának megtartása
2. Az önkormányzati intézmények és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok működésének racionalizálása, költséghatékony közszolgáltatások biztosítása.
3. Az önkormányzati ingatlanokkal való hatékony vagyongazdálkodás, az önkormányzati vagyon- lehetőségek szerinti- növelése.
4. Önkormányzati fejlesztések megvalósítása érdekében pályázatokon való részvétel.
5. Helyi vállalkozások bevonása a helyi fejlesztésekbe.
6. Aktív foglalkoztatáspolitikát megvalósítása, továbbá a munkanélküliség alacsony szinten tartása.
7. A civil szervezetek közéleti szerepének és gazdaságfejlesztési, társadalmi kohéziós funkciójának támogatása.

A Gazdasági Program az önkormányzat által ellátott feladatokat területenként és szervezetenként elemzi, majd ennek alapján meghatározza a fejlesztési célokat.

IV. PÉNZÜGYI POLITIKA

Az önkormányzati költségvetés bevételi előirányzatának döntő hányada a központi költségvetésből származik. 2013-tól módosult az önkormányzati rendszer, a feladat-

hatáskörök átszervezése magával vonta a finanszírozás változását is. Az önkormányzat költségvetéséhez a kötelező önkormányzati feladatok ellátásához rendelt feladatfinanszírozáson alapuló állami támogatás biztosít forrást. Ez a támogatási forma az átszervezés óta hatályos és nem ismert arra vonatkozó törekvés, hogy ezen finanszírozási forma az önkormányzatok tekintetében módosulna az elkövetkezendő években. A feladatarányos finanszírozás megszüntette az önkormányzat működési hiánnyal történő gazdálkodását, mivel a megváltozott önkormányzati állami támogatással egy időben bevezetésre került a működési hiánnyal való tervezés tilalma. Az önként vállalt feladatok finanszírozására fordítható összegeket a saját bevételekből kell biztosítani.

Alapvető cél az önkormányzat által fenntartott intézményhálózat működtetése és ehhez megteremteni az optimális feltételeket. Emellett a már kialakított önként vállalt feladatok továbbvitelét szintén célul tűzi ki az önkormányzat, illetve további lakossági igények kielégítését lehetőségeihez mérten bővíti.

Az intézmények működtetése az állami támogatáson túl jelentős önkormányzati forrásokat is igényel. Ez különösen igaz a közművelődési feladatokhoz kapcsolódó intézmények esetében, ezért bízunk abban, hogy az elkövetkezendő években ezen ágazat részére is olyan mértékű feladat finanszírozás kerül megállapításra, ami minimalizálja a saját forrás biztosítását. A kiadási előirányzatok között a személyi juttatások és a hozzá kapcsolódó munkaadót terhelő járulékok aránya meghatározó, ezért törekednünk kell a takarékos létszám és bérgazdálkodásra. Az ésszerű, takarékos gazdálkodás, de ugyanakkor a színvonalas feladatellátás megteremtése kell, hogy biztosítsa a hatékony önkormányzati működést.

Az önkormányzati „kis kincstári” rendszer működtetését továbbra is fenn kell tartani, az intézmények finanszírozására, pénzellátására vonatkozóan.

Az önkormányzatnak a saját bevételek növelésére kell törekedni, célul kell kitűzni továbbra is azt, hogy az önkormányzat felhalmozási célú bevételeit, működési kiadásai fedezetére ne fordítsa, hanem azokból beruházások valósuljanak meg.

Az önkormányzati rendszer átalakítása magával vonta, hogy ne külső finanszírozással, azaz ne hitel felvételével legyen biztosított a kötelező és önként vállalt feladatok ellátása. Arra azonban lehetőséget ad, hogy éven belüli visszafizetési kötelezettség mellett szükség szerint likvidhitel igénybevétele biztosítsa a bevételek és kiadások eltérő teljesüléséből adódó esetleges finanszírozási nehézségek, likviditási gondok leküzdését.

Az önkormányzat beruházási igényeinek pénzügyi forrását minél magasabb százalékban támogatott pályázati forrás igénybevételel teremtette meg, illetve kívánja a jövőben is megteremteni. A saját forrás biztosítását felhalmozási célú bevételekből kell fedezni. Az elkövetkezendő években a stabilitási törvény adta lehetőségek közül csak akkor kíván hitelfelvétellel élni az önkormányzat, ha ezáltal válik biztosítottá a pályázati úton elnyert támogatáshoz szükséges önerő biztosítása. Ugyanakkor az így megvalósuló beruházás eredményének bevételt termelő produktumnak kell lenni. A központi költségvetés által korábbi években megvalósult adósság konszolidáció önkormányzatunkat is érintette, alapvető követelmény, hogy ez az adósságállomány ne termelődjön újra.

Helvi adópolitika:

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény módosításából adódó változásokra az

önkormányzat helyi adórendeletének megalkotásakor tekintettel volt. Az elmúlt évek során iparüzési adó, magánszemélyek kommunális adója, építményadó, idegenforgalmi adó adónemekből származó bevételek képezték az önkormányzat helyi adóbevételét. Az önkormányzat legnagyobb saját bevétel elérését biztosító forrása a helyi adóbevétel, ezért törekvés volt – figyelemmel a lakosság teherbíró képességére – többféle adó kivetése. Az önkormányzat ugyanakkor az arra rászorultak esetében adókedvezményeket is biztosít. Az elkövetkezendő években az adó mértékének növeléséből nem kívánja ezen bevételi forrását növelni, ismételten a lakosság teherbíró képességére figyelemmel. Ugyanakkor cél, hogy a megvalósítani kívánt fejlesztések által bővüljön az adófizetésre kötelezettek köre és az általuk fizetendő adó.

A gépjárműadó önkormányzatot megillető mértéke (40%), mely százalékos mérték növelésére vonatkozó központi törekvés nem ismert. Így az ezen jogcímből származó adóbevétel a település gépjárműállományának jelentős mértékű növekedése mellett valósulhat meg.

Célunk a már meglévő és halmozódó kintlévőségek csökkentése, a tervezett adóbevételek realizálása, valamint az adózók és az adóhatóság közti együttműködés „kikényszerítése”, melynek eredményeként a hátralékos adózóktól sikerül a határidőben meg nem fizetett adókat beszedni.

2015. január 1-től az önkormányzatok számára lehetőség nyílt települési adó bevezetésére, melynek elsődleges célja a települési fejlesztések forrásának biztosítása és bizonyos szociális juttatások kiadásaihoz fedezet nyújtása. Önkormányzatunk is élt a települési adó kivetésével, mely döntést azonban a Kúria hatályon kívül helyezte, ezt követően és a jövőben sem kívánunk új adótárgyra települési adót kivetni.

V. KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

KÖZSZOLGÁLTATÁSOK:

1. Vízellátás

Balmazújváros vezetékes ivóvíz hálózata az 1970-es évek elején épült ki. Az eltelt időszakban elsősorban a lakótelepi, intézményi és ipari övezeti, vállalkozói beruházások során bővült az ivóvíz hálózat. A családi házas beépítésű területeken, a lakóutcákon ekkor teljesen kiépült a hálózat, a későbbiekben utcanyitások, lakótelek kialakítások kapcsán volt hálózatépítés.

A város belterületének vízellátását az Újkert soron működő városi vízmű és szintén az Újkert sorral párhuzamosan lévő önkormányzati területeken lévő 7 db mélyfúrású kút biztosítja. Az 1990-es években vízminőség javító program keretében készült el a vízmű rekonstrukciója. A mintegy 70 km hosszúságú vízvezeték hálózat és a Bethlen utcán lévő 500 m³ kapacitású magasvíztározó (víztorony) szintén a vízellátó rendszer részét képezi.

Az ivóvíz hálózat a teljes belterületi szakaszon kiépített, a lakásállomány mintegy 98,5%-a van rákötve az ivóvízrendszerre. A városi intézményhálózat, vállalkozói, kereskedelmi és szolgáltató egységek ingatlanai a belterületen szintén igénybe veszik a közműves ivóvíz szolgáltatást.

A közelmúltban elkészült a II. számú ivóvízkút felújítása, melléfúrásos technológiával. A modernizáció eredményeként a II/a számozással egy 105m mély, 900liter/perc max. kapacitású új kút állt üzembe. Ezzel a város ivóvíz ellátása a legnagyobb mértékben biztosított lett.

A törvényi, jogszabályi háttér lehetővé tette, hogy a víziközmű vagyon teljes mértékben önkormányzati tulajdonba került.

Az Újkert sori vízműtelep kapacitása 3709 m³/nap, mely hosszútávra is biztosítja a kapacitás igényeket. Az átlagos hálózati ivóvízfogyasztás jelenlegi mértéke mintegy 2000 m³/nap.

A 2000-es évek közepén a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság állami, központi támogatással elkészítette a város ivóvízbázis védelmét szolgáló diagnosztikai vizsgálatot, melynek figyelembevételével lehetséges a városi vízmű védőövezetében, elsősorban a Böszörményi úti ipari övezetben környezetkímélő technológiák iparterületi beruházása.

A belterületi ivóvíz hálózat fejlesztése és bővítése közép- és hosszútávon a rendezési tervben kijelölt iparterületek, ipari övezetek feltárása során biztosítható. A lakásépítés és intézményhálózat bővítés esetén kapacitási szempontok szerint szintén bővíthető a hálózat.

A közüzemi víziközművekkel, ezen belül az ivóvíz hálózattal kapcsolatos törvényi szabályozás alapján önkormányzatunk további önkormányzatokkal közösen új közüzemi szolgáltatót választott, s 2014. év végén bérleti-üzemeltetési szerződést kötött a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt-vel. Az elkövetkező években cél, hogy az ivóvíz hálózat folyamatos karbantartásával és modernizációjával magas szinten biztosítsuk az egészséges ivóvizet a település lakosai számára.

2. Csatornázás

Az önkormányzat és a szennyvízközmű társulat beruházásában 2006. évre valósult meg a korábbi, mintegy 25%-os kiépítettségű csatornarendszer teljeskörű, a belterületet érintő 100%-os hálózat kiépítettsége.

A korábbi 500 m³/nap kapacitású szennyvíztároló helyett a kapacitási igényeknek közép- és hosszútávon megfelelő új, 2000 m³/nap kapacitású szennyvíztisztító telep is kiépült. A beruházással megvalósult a lakások és ingatlanok szennyvízcsatlakozó vezetéke is.

A csatornahálózatra a beruházás időszakában és azt követően megnövekedett a rákötési arány, mely jelenleg a lakások vonatkozásában mintegy 97%-os. További cél, hogy ezen időszakban folyamatosan bővüljön a rákötési arány, különös tekintettel a környezetvédelmi szempontokra és a talaj szennyezettség csökkentésére. A tisztítótelepen a hálózatra még rá nem kötött ingatlanokra is figyelemmel a szippantott szennyvíz fogadására 50 m³/nap kapacitás áll rendelkezésre.

A víziközmű hálózat vagyoni jogi átadásával az ivóvíz szolgáltatás létesítményei mellett szintén önkormányzati tulajdonba került a korábbi 25%-os kiépítettségű csatornahálózat és az ahhoz kapcsolódó létesítmények, szennyvízátemelők.

A szennyvízátemelők száma a városban összesen 17 db, melyek elektromos vezérléssel és irányító rendszerrel kapcsolódnak a Bethlen utca végén lévő tisztítótelep műszaki létesítményeihez.

További cél a még feltáratlan iparterületi utak szennyvízhálózatának kiépítése, a Keleti- és a Nyugati-, újonnan tervezett ipari parkokhoz, munkahelyteremtő beruházásokhoz a szennyvízszolgáltatás bekapcsolása.

A szennyvízközmű rendszer üzemeltetési feladatait a továbbiakban az 1.1. pontban foglaltaknak megfelelően a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. látja el a bérleti-üzemeltetési szerződés szerinti feltételekkel.

3. Energia ellátás és gazdálkodás

3.1. Vezetékes gázellátás

A Debreceni út mentén, Telekföld külterületen található a városi gázátadó, melynek

kapacitása 20.000 m³/nap. Ez hosszútávon biztosítja mind a lakossági, mind a vállalkozói, ipari gázigényeket. A városi gázelosztó hálózat a település belterületén mintegy 90%-ban kiépített, a bekapcsolt lakások aránya 90%-os. A város belterületén működik a Bólyai utcán, az Újvilág utca mögötti területen és a Nap utcán összesen 3 db gázfogadó állomás, mely a nagyközépnomású gázvezeték rendszert redukálja le középnomású 3 bar-os rendszerre. A Kossuth téri lakótelepen, illetve a Semsey Andor utca végén működik továbbá a TIGÁZ által üzemeltetett 2 db körzeti gáznyomás szabályzó állomás.

A gázenergia igények önkormányzati beruházással, fejlesztéssel (ipari parkok, új városközpont), valamint vállalkozói munkahelyteremtő beruházással összefüggésben jelentkezhetnek. A szolgáltatás a városi gázátadó, az elosztó hálózati rendszer és a gázfogadók kapacitása szempontjából várhatóan hosszútávon is biztosíthatók.

3.2. Elektromos hálózati ellátás, közvilágítás

Az elektromos hálózat, a kiefeszültségű elektromos energia a város belterületének közterületein, illetve közutak mentén teljeskörűen (100%-ban) kiépített. A kiépítettség mértéke: 104,31 km. A rákötöttségi arány 100%, (6864 db fogyasztó).

Az elektromos áram szolgáltatási igényével kapcsolatban kedvezőbb áramvásárlás lehetősége miatt szintén részt vettünk és várhatóan az elkövetkező években is részt veszünk csoportos közbeszerzési eljárásokban, mely kedvezőbb áramdíjakat irányozhat elő.

Az áramvásárlásnál hosszútávú árkalkulációval nem számolhatunk, s a gyakorlatban ennek megfelelően a beszerzések 1-1,5 évre realizálhatók viszonylag kedvező árral.

Az elektromos áramhálózat fenntartását az E.ON Áramhálózati Zrt. biztosítja és üzemelteti. Folyamatosan szorgalmaztuk és a jövőben is javasolható, hogy közműhálózat, úthálózat fejlesztéseknél a régebbi elavult rendszerek rekonstrukcióját végezze el az áramszolgáltató. Jelentős villamosenergia igényel számolhatunk a tervezett Böszörményi úti és az Északnyugati ipari park megvalósításánál, az új városközpont kialakításánál, a tervezett uszoda elektromos igényénél.

Az e-on Áramhálózati Zrt. a város belterületén mintegy 38 db transzformátor állomást működtet. Ezen létesítményekről történik a jelentősebb igényű hálózati kapacitás biztosítása. A közvilágítás korábbi korszerűsítése mintegy 10 éves távlatra megvalósult. Ennek során 54%-os energia megtakarítást értünk el.

3.3. Megújuló energiák

Az önkormányzat az elmúlt időszakban már több városi beruházásnál hasznosította a megújuló energiákat.

Az egészségügyi ágazat területén az új alapellátó, illetve a szakellátó intézmény korszerűsítésével geotermikus energia hasznosítására került sor mind a fűtés, mind a nyári üzemű épülethűtés, légkondicionálás területén.

A geotermikus energia által az épületekben további gáz energiára jelenleg nincs szükség, a földgáz kapacitás tartalék energiaként marad fenn.

A geotermikus energiával két intézményépületnél jelentős a megtakarítás.

Önkormányzati feladatok és célok a megújuló energiák hasznosítása és az energia megtakarítás területén:

- Szolárrendszerű energia hasznosítás a már meglévő és felújított intézmények épületeinél hőszigeteléssel, nyílászárók cseréjével.
- Intézmények épületeinél további napelemes rendszerek kiépítése.
- A geotermikus energia hasznosításának további feltételei részben geotermikus energiával, részben a városi fürdő és környezetében lévő épületeknél a hévíz energiával.
- A hévízkutak kísérőgázának hasznosítása (pl. gázmotor kialakításával; strand, hotel).
- Meglévő intézmények épületeinél gázkazánok cseréje, rekonstrukciója, épületen belüli fűtési rendszerek korszerűsítése, felújítása.
- Alternatív lehetőségként a Bólyai utcai iparterületen napelemes kiserőmű létrehozása, önkormányzati hasznosítása.

3.4. Távközlés, kábeltelevíziós szolgáltatás, hírközlés, internet szolgáltatás

A vezetékes távközlési szolgáltatás a város belterületén földkábeles és légvezetékes hálózattal az 1990-es években kiépült, a digitális telefonközpont a Debreceni utcai T-COM műszaki épületében működik. Az optikai hálózat kiépítése tovább korszerűsíti a központot.

A hírközlési és távközlési, valamint az internet szolgáltatások rohamos technikai fejlődése kapcsán a városban kábeltelevíziós, internetszolgáltatási rendszert épített ki korábban a FiberNet Zrt, melyet az INVITEL Zrt. vett át tulajdonba és jelenleg is üzemelteti.

Önkormányzati pályázati támogatás útján valósult meg az önkormányzat beruházásában a város teljes belterületét érintően a széles sávú internet és kábeltelevíziós rendszer, melynek üzemeltetője a Balmaz InterCOM Kft. társaság. Az előbb hivatkozott önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság középtávú terveit, céljait a gazdasági program külön pontban ismerteti.

3.5. Úthálózat, járdák, kerékpárutak

A város belterületi önkormányzati úthálózatának hossza 76 km, az állami utakkal együttesen mintegy 84 km.

Az önkormányzati tulajdonú utakból burkolt úttal kiépített utak hossza közel 93%-os.

A pályázati kiírások az elmúlt években az önkormányzati úthálózat kiépítését preferálták. Ezen pályázatok alapján új aszfaltburkolatot kap a Kodály Zoltán utca, a Wesselényi utca, a Lengyel Menyhért utca, a Révész utca. javítva ezzel a hátrányos településrészen élők közlekedési helyzetét. Pályázaton kívül, a Liszt Ferenc utca is új aszfaltburkolatot kap.

A közelmúltban készült el a központi parkban lévő, sokak által kritizált gyöngykavicsos sétáló járdák, terek kőburkolattal való ellátása, lényegesen javítva ezzel a park színvonalát, ami azonnal lemérhető volt a parkot használók számának megnövekedésével.

Az önkormányzat udvarán 16 db új parkolót kívánunk kialakítani a közeljövőben, főleg a megnövekedett ügyfélforgalom zavartalan lebonyolítása érdekében. Jelenleg is folyik a város feltérképezése annak érdekében, hogy ahol lehetséges parkolókat alakítsunk ki, pl.: a volt MÁV területen (jelenleg ideiglenes kamionparkoló) és környékén, vagy a Veres Péter park közelében, stb. A parkolók bővítése fontos jövőbeli célként jelölhető meg, tekintettel a településen jelentősen megnövekedett gépjármű forgalomra.

Az önkormányzatnak a jövőben a város belterületén várhatóan a települési adóból származó többletbevételből lesz további úthálózat fejlesztési lehetősége is.

A Böszörményi úti északkeleti, illetve a Bólyai utca – Sarkadi utca északnyugati iparterületen munkahelyteremtő beruházásokra feltárási utak létesítésével kerülhet sor, ezért középtávon várható az iparterületi utak kiépítése a kis- és középvállalkozások pályázati lehetőségének függvényében.

Az önkormányzatnak szorgalmaznia kell a közigazgatási területünk külterületi szakaszait érintően a Balmazújváros – Látókép közötti 3316 jelű összekötő út rekonstrukcióját. A közelmúltban elkészült Balmazújváros – Hajdúböszörmény közötti 3318 jelű összekötő út korszerűsítése.

A hosszútávú tervek között van a Keleti ipari zóna határán végighúzódó, a várost elkerülő új út is, mely szintben keresztezné a Debrecen–Füzesabony vasútvonalat. Ez nagymértékben tehermentesítené a város főközlekedési és mellékútjait is egyaránt.

Az önkormányzati utak, kerékpárutak fenntartási, üzemeltetési feladatait a Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. látja el.

A kerékpárút hálózat fejlesztése érdekében a legfőbb törekvés, hogy a Böszörményi úti ipari területig vezető, továbbá a Kastélykert utcától a Köztemetőig a Csegei úton át már kiépített kerékpárutak a város további főközlekedési útjai mentén tervezett és megvalósítandó kerékpárutakhoz csatlakozzanak, egységes hálózati rendszert alkotva.

További pályázati támogatással 2014-ben Nagyhegyes községgel konzorciumi beruházásban megvalósult a kistérség egyik legkorszerűbb kerékpárútjának fejlesztése Balmazújváros Kossuth téri városközpontjától a két település külterületi közigazgatási területét is érintve Nagyhegyes község központjáig. A beruházással Balmazújváros – Nagyhegyes – Hajdúszoboszló településeket folytonos kerékpárút hálózat köti össze.

A kerékpáros közlekedés és tárolás körülményeinek javítására jelentős számú új, korszerű kerékpártároló állványokat helyeztünk ki, (és továbbra is fogunk kihelyezni) elsősorban a Kossuth téren a városközpontban, illetve a forgalmasabb közintézményeknél.

A járdahálózat korszerűsítése terén folytatni kell a közterületi járdák pótlását, illetve felújítását, valamint a járdával kiépítetlen utcaszakaszokon új járdák építését együttműködve az ingatlan tulajdonosokkal.

Pályázati lehetőségek alapján elsősorban a városközpontban és az új közintézményeknél elő kell irányozni meglévő rossz állapotú járdák és térburkolatok díszburkolattal történő kiépítését.

3.6. Vasúti és autóbusz-közösségi közlekedés

A vasúti közlekedés területén a 108-as számú Debrecen – Füzesabony – Eger vasútvonal biztosítja a vasúti személyszállítási igényeket. A vasútvonalon 2010. évtől menetrendi szervezés következtében közvetlen kapcsolat van Debrecen Megyei Jogú Városon kívül Eger Megyei Jogú Várossal is.

Napirenden van (a BMW beruházás keretein belül) a Debrecen-Balmazújváros vasútvonal villamosítása, az ezzel összefüggő rekonstrukciókkal együtt. Hosszútávú cél lehet a megyeszékhely és Balmazújváros úgynevezett Tram -train közlekedésének kiépítése.

A közösségi távolsági autóbusz közlekedés területén a jelenlegi járatsűrűséggel kapcsolatos további lakossági igények nem érkeztek. Mind a vasúti, mind a távolsági autóbusz-közlekedés

tekintetében központi kormányzati intézkedések várhatók, ezért az önkormányzatnak az eljáró dolgozók és a közösségi közlekedést igénybe vevő lakosok érdekeinek érvényesítése miatt véleményezési jogával élve el kell érni, hogy elsősorban a közeli városok és települések, valamint a kistérségi települések közösségi közlekedése megfelelő szinten maradjon, de inkább fejlődjön.

Jelentősen előreléptünk a helyi közlekedés területén az autóbusszöblök és megállóhelyek kiépítésével, járási útvonalak bővítésével. Bővült a járási útvonal, jelentősen növekedett az intézmények (iskolák, óvodák, egészségügyi intézmény, köztemető) megközelítését szolgáló autóbusszjáratok kialakítása. Célunk minden megálló helyen biztosítani a fedett területen történő várakozást. Ennek érdekében már elkezdődött a kihelyezendő esőbeállók gyártása. A kellő darabszám legyártása után, elkezdődik a kihelyezés is, amelyet folyamatosan megvalósítunk a közeljövőben.

A közösségi közlekedés helyi feladataira közszolgáltatási szerződést kötöttünk, illetve annak meghosszabbítására került sor a Hajdú Volán Zrt.-vel.

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS:

REGIONÁLIS ÖSSZEFÜGGÉSEK, TÉRSZERKEZETI HELYZET:

Balmazújváros a Debrecen körülölelő „városgyűrű” egyik tagja, az egykori hajdúvárosok és más kisebb település mellett bolygóvárosi (elővárosi) feladatokat lát el.

Fekvése, földrajzi helyzete, a különböző település–földrajzi és társadalmi–gazdasági tényezők következtében az itt élők életmódja és a város mezőgazdasági jellege hosszú távon korlátok közé szorították a település fejlődésének a lehetőségeit.

Miután a vonzaskörzetébe tartozó Tiszacsege, Egyek, Hortobágy, Újszentmargita települések körzetközpontja is lett, a település központi feladatai is megnövekedtek.

Balmazújvárosban négy közút fut össze, amelyek révén közvetlenül lehet eljutni Tiszacsegére, Hajdúböszörménybe, Hajdúnánásra és Debrecenbe, valamint Nagyhegyes érintésével Hajdúszoboszlóra.

A légi közlekedés szempontjából kiemelkedő jelentőségű a kb. 20 kilométerre fekvő debreceni nemzetközi repülőtér.

A város vonzaskörét azonban csökkenti a nagy földrajzi távolság, másrészt pedig az a tény, hogy jelentős vetélytárs Tiszafüred, az északi részen Polgár, kicsit távolabb pedig Tiszaújváros vonzása is érezteti hatását. Legerősebb vonzása Tiszacsegére, Újszentmargitára, illetve Egyekre van.

A település- és a településfejlesztés számára előnyhelyzetet jelent a gyógyító hatásáról világhírű hévízkincs, a jó minőségű talaj, és a földrajzi fekvéséből származó egyéb előnyök.

A gyógyfürdő nemcsak Hajdúszoboszló, de az egész térség vonzerejét is képezi, a hortobágyi természeti tájjal együtt. Kiaknázásra váró lehetőségeket kínál a Hortobágy-Hajdúszoboszló-Debrecen idegenforgalmi „háromszög” szomszédsága, vagy a Tisza menti térséggel kiegészülő „négyzet” országosan is kiemelt üdülőkörzetként való kezelése esetén az ökoturizmus, ill. a hortobágyi attraktív látványosságokhoz kapcsolódó komplex, gyógy- és rekreációs termálprogramokkal bővülő idegenforgalmi projektek megvalósítása. Hajdú-Bihar megye területfejlesztési koncepciójában egyik fő hangsúlyos pontként emlegetik a termálvizekre alapozott gyógyturizmust a falusi turizmus és a Hortobágy, valamint a Tisza menti területek mellett.

Balmazújváros a 33 sz. főút és az M35 autópálya közelében helyezkedik el, s bár igazgatási területét ezen utak közvetlenül nem érintik, de országos mellékutakon ezek az utak gyorsan elérhetőek. A belterületi közlekedési hálózat megfelelő fejlesztésével, kedvező közlekedési kapcsolatok alakíthatóak ki. Előnyt jelent a város számára a megyeszékhely Debrecen közelsége, közúton és vasúton történő gyors elérhetősége.

Debrecen elővárosi közlekedésének kiépítésére, fejlesztésére tanulmányt készítését kezdte el a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. Balmazújváros jó adottságai miatt az elsők közé kerülhet, ahol a fejlesztések elindulhatnak. A Debrecen- Tiszafüred vasútvonal Balmazújvárosig tervezett villamosítása, ugyancsak jó feltételeket jelenthet. Fontos azonban elérni, hogy a vasútvonal villamosítása ne csak a Balmazújváros központjában lévő vasútállomásig történjen meg, ahogy ezt a jelenlegi tervek tartalmazzák, hanem a város nyugati széléig. Szükséges ez az elővárosi közlekedés hatékonyságához, de szükséges a város nyugati szélén kijelölt, logisztikai célokra is alkalmas, iparvágány építési lehetőséggel rendelkező ipari övezet kedvező helyzetbe hozásához is.

TÁRSADALOM, HUMÁN INFRASTRUKTÚRA:

A megye legnagyobb részére a prognózisok további népesség elvándorlást valószínűsítene, de Debrecen és szomszédsága, beleértve Balmazújvárost is, ez alól kivételt képezhet.

A fiatalok megtartása a település jövőjének és fejlődésének fontos eleme. A település legfontosabb feladata a népességmegtartó képesség erősítése, az elvándorlás megakadályozása, mely alapot teremthet a jövőbeni fejlesztéseknek. A város népességmegtartó erejét meghatározó módon a munkahelyteremtés, a foglalkoztatás bővítése tudja növelni. A település lakhatósága, a lakosok identitásérzetének nélkülözhetetlen eleme a közbiztonság és a társadalmi stabilitás.

Az állandó népesség korcsoportok szerinti megoszlását tekintve elmondható, hogy az országos trendnek megfelelően a társadalom elöregedésére utaló folyamatok rajzolódnak ki. A születésszám országosan jellemző csökkenése megmutatkozik a gyerekek számának erőteljes fogyásában.

Balmazújváros jelenlegi népességének magtartása, a megyei területfejlesztési koncepció megállapításával összhangban reális lehetőség, figyelemmel a megyeszékhely Debrecenben meglévő és folyamatosan bővülő munkahelyekre is.

A TELEPÜLÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA:

Balmazújváros település a helyi gazdaság, a turisztikai attrakciók, szolgáltatások (kereskedelem, vendéglátás, egészségügy, közigazgatás, oktatás, szabadidős kikapcsolódási lehetőségek, szociális intézmények) és a közlekedési infrastruktúra fejlesztésével, a hagyományokat is tiszteletben tartó, otthonos és minőségi települési arculatával, Hortobágy térségének elismert, megkerülhetetlen kisvárosi központja, valamint kiemelt turista központja „üdülőközpontja” kíván lenni.

Átfogó cél: a helyi társadalmi, gazdasági és természeti feltételekhez igazodó minőségi életkörülmények és fenntartható gazdasági fejlődés kialakítása.

RÉSZCÉLOK ÉS A BEAVATKOZÁSOK TERÜLETEI:

1. Gazdaság

A legfontosabb feladat a megerősödött és differenciált helyi vállalkozói szférára épülő kiegyensúlyozottabb gazdasági szerkezet kialakítása. A mezőgazdasági és ipari vállalkozások bővüljenek, a helyben foglalkoztatás növekedjen. A hagyományokkal rendelkező gazdasági vállalkozások működési- és fejlesztési lehetőségeinek biztosítása, a Hortobágyi Nemzeti Park Világörökségi helyszín és védőövezete lehetőségeinek és korlátozó hatásainak optimalizálása. A megyeszékhely közelségét, a kedvező vasúti kapcsolatot, az M35 autópálya gyors elérhetőségét kihasználva új gazdasági vállalkozások betelepülése, ezáltal új munkahelyek létrehozása.

a) A mezőgazdaság fejlesztése, a nagyüzemek technológiai és környezetvédelmi korszerűsítésének elsődlegességével, a kisüzemi és családi gazdaságok megerősítésével, újak létrehozásának ösztönzésével, az öntözéses művelés széleskörű lehetőségének megteremtésével és ennek lehetőségeként adódó biztonságosabb növénytermesztés, és a nagyobb hozzáadott értéket jelentő növényfajok arányának növelése.

- Balmazújváros gazdaságában a mezőgazdasági, élelmiszeripari termelésé a vezető szerep.

A mezőgazdaság terület-felhasználására jellemző, hogy a szántóterületek aránya az átlagosnál alacsonyabb, kb 50% körüli, míg a legelők aránya az átlagosnál lényegesen magasabb, 40% körüli. Ugyanakkor a szántóföldek aranykorona értéke magas, 27,28 AK/ha, és ezen a termelési eredmények kiugróak.

- A szántóföldi művelés termékszerkezete, az adottságok optimális kihasználásával jellemzően kialakult. Ebben változás az éghajlat változással összefüggésben, vagy az öntözéses gazdálkodás nagyobb arányú elterjedésével várható. A Keleti- főcsatorna jelenléte ellenére, az öntözéses gazdálkodás jelenleg csak csekély mértékben jellemzi a mezőgazdasági termelést. Az öntözéses gazdálkodás súlyának növelése nem csak biztonságosabb, időjárástól kevésbé függő termelést eredményezhet, hanem a termékszerkezet módosítására is lehetőséget adna. Az öntözéses művelés bővítése, a zöldség gyümölcstermelés arányának növelésére is lehetőséget ad, ami jelenleg inkább a Keleti- főcsatorna melletti zártkertekben van most jelen.
- A mezőgazdasági ipar fontos ágazata az állattartás is. Szarvasmarha, sertés, baromfi, főként pedig a Hortobágyi Nemzeti Park területéhez kapcsolódva a juh tartás a meghatározó ágazat. A gazdaság e területén a meglévő majorok fejlesztésére, korszerűsítésére, bővítésére kell elsősorban megfelelő lehetőséget biztosítani. A fejlesztések számára korlátozást elsősorban a Hortobágyi Nemzeti Park Világörökségi Helyszín és tervezett védőövezet jelent. Itt elsősorban a fejlesztéseket befolyásoló előírások meghozatalában szükséges optimális kompromisszumokat elérni-megtalálni. Olyan építési előírásokat szükséges kidolgozni, ami a tájképi,

világörökségi értékek tiszteletben tartása mellett a gazdaságok korszerűsítésére, fejlesztésére is lehetőséget teremt.

- A helyi termékek feldolgozása ideértve az állattartást is hiányokat mutat. A jövedelmezőséget javítaná, ha a helyi termelők termékeit feldolgozó kisüzemek élelmiszeripari késztermékeket állítanának elő. A mezőgazdasági termékek feldolgozását, ezáltal magasabb érték előállítását szolgáló olyan kisüzemek létrehozását, illetve azok létrejöttét kell támogatni, melyek a helyi termelők termékeit fogadják be, dolgozzák fel. A mezőgazdasági feldolgozó ipar telepítésére alkalmas területeket szükséges biztosítani, ehhez megfelelő szabályozási feltételeket, előírásokat, helyi támogatási formákat szükséges kialakítani, a termelőkkel meghozandó megállapodások létrejöttét önkormányzati eszközökkel is elősegíteni.

b) A helyi Kis és Közép Vállalkozások (KKV-k) megerősítése, új gazdasági vállalkozások számára fejlesztési terület kijelölése, előkészítése többek között a mezőgazdasági feldolgozó és egyéb helyi hagyományokkal rendelkező termelő ágazatokban. A megyeszékhely Balmazújváros közelében tervezett gazdasági fejlesztéseihez is kapcsolódva, kihasználva a meglévő vasúti kapcsolatot logisztikai vállalkozások betelepítése, a fejleszteni tervezett közúti kapcsolatra, és elővárosi közlekedésre alapozva, megfelelő fejlesztési területeket biztosítva, beszállítói ipari vállalkozások településre vonzása.

- A közlekedési kapcsolatok fejlesztése, megfelelő ipari, logisztikai területek biztosítása, a legfontosabb feltétele a lehetőségek kihasználásának. Javítani szükséges a kijelölt, fejlesztésre alkalmas területek megközelíthetőségét, közművesítését, parkolási lehetőségeit.
- Debrecen külterületének nyugati szélén, Balmazújváros közigazgatási területének közelében megvalósuló BMW gyár Balmazújváros számára is rendkívül jó lehetőségeket teremt, és csak a városon múlik, ezeket mennyire tudja kihasználni.
- A Településrendezési eszközök nemrégiben hatályba lépett módosítása során került kijelölésre a keleti ipari- gazdasági övezet. A terület megközelítését szolgáló utak kiépítése, közművesítés az előfeltétele annak, hogy a fejlesztési területek valóban ipari övezetté váljanak. A lakóterületek védelmét szolgáló védőerdő megvalósítása részben a betelepülő vállalkozások feladata, a gazdasági területen belül szabályozott zöldterületek kialakításával, részben viszont az önkormányzat feladata, a belterületet keleti oldalon határoló vízfolyástól nyugatra eső területsávon.
- A Böszörményi út mellett kijelölt és jelentős fejlesztési lehetőségekkel rendelkező kereskedelmi- szolgáltató gazdasági övezet feltáró utjainak, közművesítettségének fejlesztése, ezáltal új vállalkozások számára megfelelő előkészítettségű területek biztosítása olyan rövidtávú cél, melynek elérését elnyert pályázati támogatás is segíti.
- A hatályos településrendezési tervben gazdaságfejlesztésre a belterület nyugati oldalán, valamint a déli- Hortobágy Világörökségi terület szomszédságában kijelölt területeket - a fejlesztési lehetőségeket, korlátokat tekintve - szükséges felülvizsgálni, pontosítani, illetve a lehetséges mértékben környezethez illő funkcióváltásukat előírni.

- A belterület nyugati szélén már jelenleg is kijelölt ipari- fejlesztési célú terület iparvágánnyal is ellátni tervezett részén logisztikai célú gazdasági terület számára kell lehetőséget biztosítani, míg az egykori húsüzemtől északra kijelölt fejlesztési területen, a környezeti adottságokra is tekintettel, megújuló energiapark (napelempark) létesítése is reális alternatíva lehet a 2024-ig terjedő ciklusban.
- A Hortobágyi Nemzeti Park szomszédsága kellő alapot ad kapcsolódó vállalkozások működésére is. A gyógynövény gyűjtés korábban megengedett volt a Nemzeti park területén, ma azonban nincs erre lehetőség. Szükséges meghatározott feltételekkel, erre újból lehetőséget teremteni a közeljövőben.

c) Az idegenforgalmi- turisztikai- szolgáltató szektor területeinek létesítményeinek fejlesztése.

- Balmazújváros számára az idegenforgalom is fontos részét képezi a gazdaságnak.
- A Hortobágyi Nemzeti Park Világörökségi Kezelési Tervben megfogalmazott „Pusztá kapu” projekt, egy partnerségi együttműködés kiépítésének lehetőségét jelenti (teremti meg) a Világörökségi Gondnokság és az érintett települések között. Ez az együttműködés az idegenforgalom- turizmus fejlesztésére is lehetőségeket jelent. A belterület Világörökségi Helyszínhez csatlakozó területein, elsődlegesen a még beépítetlen, vagy állaga miatt fejlesztési- átépítési- beépítési lehetőséget jelentő területeken turisztikai célokat is jelentő, a táj értékeit tiszteletben tartó lakóépületek, idegenforgalomhoz kapcsolódó egyéb funkcióknak helyet adó épületek, a Világörökségi Helyszínhez kapcsolódó kézműipari tevékenységek lennének elhelyezhetőek.
- Az érintett területrészekben élők bevonásával ismét (illetve továbbra is) működtetni kell a csordakihajtást.
- Az idegenforgalom másik jelentős ágazata a fürdő- gyógyfürdő turizmus, melyre a Balmazújvárosi fürdő kiváló lehetőségekkel szolgál.
- Balmazújvárosban 1951 óta működik fürdő. Kezdetben csak a helyi lakosok igényeit szolgálta ki, azonban fokozatosan felismerték a feltörő, 63 C°-os víz gyógyító erejét, aminek következtében 1994-ben gyógyvízzé minősítették. Ezt követően több lépésben történtek kisebb fejlesztések, döntően önkormányzati saját forrásból. 2002-ben került sor az első nagyobb léptékű fejlesztésre, de fedett részleg megépítésére – a szezonálitást csökkentendő és újabb szolgáltatások bevezetését elősegítendő – csak 2008-ban került sor.
- Balmazújvárosban, az utóbbi években tapasztalható jelentős mértékű növekedés az idegenforgalmi aktivitásban. Ezt jelentősen segítette egyfelől a fürdőben 2002-2003-ban lezajlott fejlesztés, továbbá a négy csillagos Hotel Balmaz 2005-ös megnyitása, amely pedig nagyarányú szálláshely-kapacitás bővülést eredményezett a településen, növelve egyben annak látogatottságát.

- A Hotel Balmaz a település magas színvonalú, sokoldalú szolgáltatásokat biztosítani képes kereskedelmi szálláshelye. Ezen kívül panziók és vendégházak adják a helyi szálláshelykínálat másik részét.
- Mindezeket jól egészíthetné ki a Gasztro turizmus, a sport turizmus, a helyi történelmi hagyományokat ápoló rendezvény turizmus, melynek kedvező adottságai megfelelő alapot adnak a továbbfejlesztésre.
- A külterület természeti értékeinek bemutatását segítő fejlesztések is szükségesek.
- Az igazgatási terület északi szélén elhelyezkedő Nagylaposi halastavak (K-1, K-2, K-3 víztározó, halastó) értékes természeti környezetének bemutatását segítő túraútvonalat kell kijelölni, illetve kialakítani és a megvalósítást elősegítő szabályozást kell kidolgozni.
- A Keleti- főcsatorna partján tervezett térségi jelentőségű kerékpárút, valamint a főcsatornán tervezett sétahajózás megvalósulásának segítése, hajó kikötő helyének kijelölése, belterületről történő megközelítésének biztosítása szükséges.

2. Társadalom

A helyi lakosság számára az önkormányzat legfontosabb feladatai a városban megmutatkozó lakossági igények kielégítése, a magas életszínvonal biztosítása, valamint a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontok érvényesítése.

a) A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával

A szociális felzárkóztatás és a társadalmi kohézió keretében Balmazújváros célként tűzi ki, hogy minden rászoruló lakója számára legyenek elérhetőek azok a jogszabályokban rögzített ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és minőségi ellátást biztosítanak, továbbá, hogy a szociális szektor működése magas szinten feleljen meg a szakmai kritériumoknak és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az érintetteknek. Fontos követelmény, hogy az önkormányzat által kialakított és fenntartott települési támogatások rendszere igazodjon a valós szociális rászorultsághoz és a szociális helyzetből adódó hátrányokat hatékonyan kezelje.

b) A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése

A lakosság jobb egészségi állapotának elérésében kiemelt jelentőséggel bírnak a preventív tevékenységek, vagyis a szűrések, az egészséges életmód és táplálkozás terjesztése, valamint a lelki egészségvédelem – különös tekintettel a szív- és érrendszeri megbetegedések vonatkozásában. Kiemelten fontos a középkorúak részvételének növelése az egészségügyi szűréseken különböző programok és térítésmentes szűrővizsgálatok szervezésével, így elérhető egyfajta szemléletváltás, miszerint a szűrések hasonlóan fontosak, mint a gyermekkori védőoltások, amelyekben a részvételi arány 98-100%. Az egészségügyi felvilágosító programok másik célcsoportját az iskolai tanulók jelentik. Az egészségfejlesztési nevelő tevékenység beépülése a köznevelési programokba számottevően hozzájárulhat a lakosság egészségtudatosságának erősödéséhez különösen a drogmegelőzés, a szexuális felvilágosítás, az egészséges táplálkozás és az önvizsgálatok (pl. emlőszűrés) esetében. Mivel a környezeti ártalmak jelentős szerepet játszanak a

lakosság egészségi állapotának alakulásában, ezért célszerű a környezet-egészségügy és a megelőzés kapcsolatát erősíteni.

Az egészségügyi ellátó rendszer hatékonyságának növelése érdekében fontos a felnőtt háziorvosi praxisok felszereltségének javítása, egyes szakterületeken a gép- és műszerpark fejlesztése, valamint a kapacitások bővítése (pl. a lakosság korstruktúrájának változása miatt gerontológiai ellátó hálózat). Az iskolai testnevelés lehetőségeinek kiegészítése a sportolási lehetőségek bővítésével. A sportolási, testedzési lehetőség hozzáférések biztosítása. Az Önkormányzat tulajdonában lévő Városi Egészségügyi Szolgálat Nonprofit Kft. fejlesztési elképzelései külön pontban kerülnek bemutatásra.

c) A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése

Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy rendszeres lehetőség nyíljon közösségi, kulturális, sport és egyéb szabadidős programokon való részvételre.

Ahhoz, hogy Balmazújváros elősegítse a kulturális és szabadidős kínálat minőségi és mennyiségi fejlődését, tovább kell folytatni a már megkezdett tevékenységeket, infrastrukturális és tartalmi fejlesztéseket:

- helyi szellemi és tárgyi értékek fizikai védelme és ahol lehetséges, funkcionális megújítása,
- országos és helyi védettségű műemlékek védelme,
- hagyományőrzés és -ápolás,
- helyi érdeklődésre számot tartó rendezvények szervezése,
- civil közösségek közösségi és kulturális kezdeményezéseinek támogatása,
- sportolási és egyéb szabadidős szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek javítása és a kínálat bővítése.
- közterületek, közfunkciók bővítése
- köztéri attrakciók növelése
- pihenőterületek, parkerdők növelése
- sportterületek biztosítása

Önmagában a fenti tevékenységek folytatása azonban nem elegendő, hiszen a lakosság aktív részvételéhez és a turizmus kulturális vonulatának fejlesztéséhez elengedhetetlen a település szellemi és művészeti értékeinek közismertté és elismertté tétele, a programkínálat időbeli tervezése és összehangolása, továbbá a szolgáltatások illeszkedése a célcsoport elvárásaihoz és szükségleteihez.

A kultúra, a közművelődés és a rekreációs lehetőségek fejlesztése Balmazújvároson nem csak cél, hanem eszköz is ahhoz, hogy

- erősítsék a helyi közösség társadalmi kohézióját és identitástudatát,
- kínálatot teremtsenek a turisták számára

A program eredményeként színesebbé válik Balmazújváros arculata, tovább bővül a programkínálat, gyakoribbá válnak a civil önszerveződések, erősödik a pozitív értelemben vett lokálpatriotizmus, ami összességében nemcsak a helyi lakosság számára jelenti az életminőség emelkedését, hanem hozzájárul a turisztikai vonzerő növekedéséhez is.

Fenti célok megvalósításának letéteményese a településen a Veres Péter Kulturális Központ önkormányzati intézmény, amely szervezetnek a középtávú fejlesztési elképzelései a későbbiekben részletesen bemutatásra kerülnek.

d) A közösségi ellátó intézmények fejlesztése

A település családi, biztonságos hírére és kedveltségére alapozva, szintén középtávú célként fogalmazható meg az oktatás kapacitásának és színvonalának növelése, valamint az idősek bentlakásos ellátásának fejlesztése, kapacitásának növelése amely fejlesztés a Nefelejcs Idősek Otthonával kapcsolatos részben ismertetésre kerül.

3.Épített és természeti környezet

A természeti, kulturális és történelmi értékek egymást erősítő egységének megteremtése az épített környezet fejlesztése. Kiemelt feladat a jövőt tekintve a Hortobágyi Nemzeti Park Világörökségi Helyszín és a település kapcsolatának „élővé tétele” a Világörökségi Kezelési tervben megfogalmazott „Pusztá kapu” fejlesztési lehetőségeinek kihasználása és elvárásainak való megfelelés, hozzájárulva ezzel a lakosság életminőségének, egyúttal az idegenforgalom fejlődéséhez is. Az önkormányzat elkötelezettséget kell, hogy vállaljon az elővárosi igények környezeti minőségében, mennyiségében és közlekedési kapcsolataiban is megfelelő kisvárosias és kertvárosias lakóterületek biztosításában.

a) Külső és belső megközelíthetőség, elérhetőség javítása.

Balmazújváros város az európai gazdasági-közlekedési térszerkezet léptékéből nézve fontos tranzitfolyosók közelében van. Az M35 és M3 autópálya közelsége kedvező adottság. Előbbi az EU keleti határvonalához legközelebbi Balti - Balkán útvonal egyik eleme, az M3 autópálya pedig az európai gazdasági magzóna és Ukrajna/Észak-Erdély közötti közúti tranzitfolyosó térségi szakaszának számít. Balmazújváros közlekedési szempontból jó adottságokkal, lehetőségekkel rendelkezik. Az M35-ös autópálya átadását követően Budapestről 2 óra alatt autópályán megközelíthető. Debrecenből, Hajdúszoboszlóról egyaránt 30 perc alatt érhető el a város közúton.

A városnak vasúti kapcsolata is van. Budapest a 100-as és 108-as vonalon érhető el körülbelül három és fél óra alatt, míg Debrecenbe, a régió központjába vasúton alig 30 perc alatt lehet eljutni.

Balmazújvárosban négy közút fut össze, amelyek révén közvetlenül lehet eljutni Tiszacsegére, Hajdúböszörménybe, Hajdúnánásra és Debrecenbe, valamint Nagyhegyes érintésével Hajdúszoboszlóra.

A légi közlekedés szempontjából kiemelkedő jelentőségű a kb. 20 kilométerre fekvő debreceni nemzetközi repülőtér.

A nemrégiben hatályba lépett településrendezési tervmódosítás a város keleti szélén jelölt ki új ipari övezetet, valamint irányozta elő az M35 autópálya irányában vezető Böszörményi út és a Debrecen felé vezető országos mellékút településen kívüli kapcsolódódásának lehetőségét megteremtő, külső elkerülő út kiépítését.

A Debrecen külterületén, Balmazújváros közigazgatási területének közelében épülő BMW gyár beruházásának előkészítő szakaszában, megkezdődött a vasútvonal korszerűsítése, és

Balmazújváros vasútállomásig történő villamosítása. Balmazújváros önkormányzata kezdeményezte, a Debrecen elővárosi közlekedés fejlesztésének meggyorsítását, ennek keretében a vasútvonal villamosításának Balmazújváros nyugati végéig történő kiépítését. A város előzetes javaslatot is adott, az elővárosi megállóhelyek kiépítésére.

Balmazújváros belterület keleti szélétől nem messze található, a közigazgatási területen észak-déli irányban keresztül folyó Keleti- főcsatorna. Az országos javaslatok között szerepel, a főcsatorna turisztikai célú hajózássá történő alkalmassá tétele. A fenti fejlesztési elképzelésekkel összefüggésben szorgalmazni kell egy Hajdúszoboszló, Balmazújváros, Tiszavasvári, Tiszalök települések közötti szezonális jellegű vízi közlekedés beindítását. Ez Balmazújváros esetében is szükségessé teszi egy hajókikötő helyének kijelölését, és a megközelítését szolgáló gyűjtőút kijelölését. (A jelenleg hatályos Településrendezési tervek már ezidáig is tartalmazta ezt a fejlesztést.)

Külső közlekedési kapcsolatok fejlesztése:

- A M35 autópályához, valamint a megyeszékhelyhez (Debrecenhez) való kapcsolatot biztosító országos utak belterületet nem terhelő összekapcsolása, egy külső keleti elkerülő út kiépítésével.
- A várost keleti- északi- nyugati szélén vezető, külső elkerülő út kiépítése, mely a debreceni – hajdúböszörményi. és tiszacsegei országos mellékutak összeköttetését is megteremti, biztosítva az ipari- gazdasági területeknek a lakóterületek zavarása nélküli megközelítését is.
- A megyeszékhely elérhetőségének javítása tömegközlekedési eszközökkel. (A megyei TrT-ben javasolt előváros közlekedési megvalósulásának szorgalmazása. A Debrecen-Tiszafüred vasútvonal villamosításának szorgalmazása a belterület nyugati széléig, ezáltal biztosítva az elővárosi közlekedés egész város számára történő igénybevitelét, valamint a belterület nyugati szélén kialakítani tervezett logisztikai központ vasúti megközelítését. A tervezett logisztikai központ számára iparvágány kiépítés lehetőségének biztosítása is kiemelt célként fogalmazható meg.
- A járási központ szerepköréből következő, településközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése- javítása.
- Az országos- és Térségi tervekben meghatározott kerékpárutak megvalósulásának elősegítése, a helyi kerékpárút hálózat csatlakozást biztosító szakaszainak kiépítése. (Debrecen- Balmazújváros- Hortobágy irányú kerékpárút, a Keleti-főcsatorna partján tervezett turisztikai kerékpárút)

Belső közlekedési kapcsolatok fejlesztése:

- Gyűjtőutak és mezőgazdasági fő dűlőutak rendszerének kijelölése és forgalmi elvárásokkal összhangban történő kiépítése.
- kerékpárutak kiépítése, illetve összefüggő hálózatának kialakítása.
- A mezőgazdasági feltáró utak fejlesztése, valamint a település turisztikai kapcsolatai fejlesztését szolgáló úthálózat kiépítése.

A közlekedés minőségének javítása:

- A belterületi utak minőségének javítása, a tervezett kiszolgáló utak kiépítésével javítani a területek megközelítését, valamint lehetőséget adni a tervezett lakóterületek, gazdasági és közösségi területek megvalósítására.
- Hiányzó járdaszakaszok kiépítése, a meglévők minőségének növelése.
- Középületek környezetének fejlesztése, további parkolóhelyek kialakítása.
- A kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, kerékpárutak és kerékpártárolók kialakítása.
- A helyi buszhálózat minőségének fejlesztése, elektromos kisbuszok forgalomba helyezésével, helyi buszmegállók egységesítése, környezeti minőségük javítása.

b) A természeti és táji értékek megőrzése, tájképi értékek érvényesülésének elősegítése, tájhasználati konfliktusok és problémák megszüntetése

c) Közterületek rendezése:

- A közterületek város sajátos arculatának megfelelő rendezése.
- A hiányzó szilárd burkolatú utak felületi lezárásának biztosítása, a mezőgazdasági feltáró utak fejlesztése, valamint a település turisztikai kapcsolatai fejlesztését szolgáló úthálózat kiépítése.
- A meglévő parkok, zöldterületek fenntartása mellett újabb parkok, zöldfelületek kiépítése.
- A közösségi, közjóléti, rekreációs célt szolgáló funkciók átgondolt elhelyezésével jelentősen javítani kell a zöldfelületek kihasználtságát és, használhatóságát.
- A közterületek növényállományának növelése, egységessé tétele, az előregedett állomány cseréje. (A végrehajtás alapfeltételét jelentő vizsgálatok, felmérés elkészítése.)

d) A település egybefüggő zöldfelületi rendszerének kialakítása- Zöld Város Koncepció

- A meglévő zöldterületek (parkok, vízfolyásokat kísérő zöldterületek, utcafásítások) egybefüggő, egységes rendszerre történő összefogása, minőségi többletet eredményez az egészséges, jó klímájú települési környezet kialakításában. E zöldterületi rendszer részét kell, hogy képezzék a belterülethez kapcsolódó erdők- fásított területek, zártkertek, gyep-legelő területek is.
- A belvárosi zöldterületeken pihenő- rekreációs, vagy egyéb közösségi funkciókat szükséges létesíteni.
- Rekreációra, a családok kikapcsolódására is lehetőséget nyújtó területeket, valamint legalább városrészenként játszótereket szükséges kialakítani.

e) Az időjárási szélsőségek, a globális felmelegedés hatásait csökkentő klíma kialakítása.

Az időjárási szélsőségek a globális felmelegedés hatására erősödő hosszabb, aszályos időszakok, erősebb viharok és szelek, intenzívebb zivatarok és jégesők emberre és

környezetre gyakorolt hatását klímát javító beavatkozásokkal is szükséges csökkenteni. Ennek érdekében:

- Ki kell alakítani ebben a ciklusban a Zöld Város Koncepció keretében a település egybefüggő zöldfelületi rendszerét és az úgynevezett „zöld folyosót”, ami kapcsolatot teremt a belterületet körülvevő gyepes, fás vizes területekkel is.
- Biztosítani kell a település kellő mértékű átszellőzését, ugyanakkor védeni kell a belterületet a szélsőséges, illetve légszennyezést hozó szelektől.
- Változtatni kell a beérkező energiák elnyelődésén, ezen keresztül a környezetbe való kisugárzáson, az energiák felhasználásán. A kisugárzott hő településről való eltávolításával is segíteni szükséges a települési klíma javulását. Szükséges kidolgozni az energia elnyelődés csökkentésének helyi szabályait, melynek során az alábbi alapvető eszközöket is alkalmazni kell:
 - az épített felületeket minél világosabb színűre kell színezni, miáltal a fényben lévő energia kisebb mértékben nyelődik el a felületek anyagába
 - optimalizálni, csökkenteni kell a szilárd, épített felületeket, részben a szükségtelen felületek megszüntetésével, részben növényzeti fedéssel
 - Növelni kell a zöldfelületek mennyiségét, parkok, kertek létesítésével, de akár tetőkertek, zöldfalak építésével
 - Lassítani és csökkenteni kell a csapadékvizek szilárd felületekről, illetve a településről való elfolyását, melynek megvalósítása során fontos eszköz lehet a tetőkert, de nagyon fontos a burkolatok vízáteresztő képességének javítása, vagyis a teljesen zárt burkolatok fokozatos cseréje hézagos, áteresztő burkolatra.
 - Növelni szükséges a települési környezetben a vízfelületek arányát, ugyanis a természetes vízfelület emeli a talajvízszintet, párolgásával emeli a levegő páratartalmát és hűti a levegőt, továbbá a vízi növényvilág nagyarányú oxigén termelésével, a por- valamint pollen megkötésében is jelentős szerepet tölt be.

f) Az épített környezet fejlesztése a történeti értékeinek megóvásával és erőteljesebb megjelenítésével, a turisztikai, rekreációs, gazdasági területek valamint a település-központ és intézményterületek kiemelt fejlesztéseire is tekintettel.

Ipari területek fejlesztése:

- A közeljövőben fontos feladat a településrendezési eszközök módosítása során kijelölt keleti ipari- gazdasági övezet megvalósulásának elősegítése. A terület megközelítését szolgáló utak kiépítése, előközművesítés, a lakóterületek védelmét szolgáló, önkormányzati felelősségi körbe tartozó védőerdők megvalósítása.
- A hatályos településrendezési tervben gazdaságfejlesztésre kijelölt belterület nyugati oldalán, valamint a déli- Hortobágy Világörökségi terület szomszédságában kijelölt területeket, a fejlesztési lehetőségeket, korlátokat tekintve szükséges felülvizsgálni, pontosítani, illetve a lehetséges mértékben környezethez illő funkcióváltásukat előírni.
- Javítani szükséges a kijelölt, fejlesztésre alkalmas területek megközelíthetőségét, közművesítését, parkolási lehetőségeit.
- A Böszörményi út mellett kijelölt és jelentős fejlesztési lehetőségekkel rendelkező kereskedelmi- szolgáltató gazdasági övezet feltáró utjainak, közművesítettségének

fejlesztése, ezáltal új vállalkozások számára megfelelő előkészítettségű területek biztosítása.

- A Városcsépbe nem illő, lepusztult, korszerűtlen épületek felszámolása, új korszerű létesítményekre történő cseréje.
- Színvonalas, rendezvények megtartására is alkalmas konferencia és rendezvényhelyszín megvalósítása.
- Önkormányzati bérlakások létesítése.

Idegenforgalmi- turisztikai célú területek fejlesztése:

- A Hortobágyi Nemzeti Park Világörökségi Helyszín és a település kapcsolatának „élővé tétele” a Világörökségi Kezelési tervben megfogalmazott „Puszta kapu” fejlesztési lehetőségeinek kihasználása és elvárásainak való megfelelés.
A Nemzeti Park területével határos, hasznosítatlan, vagy alulhasznosított területek fejlesztése, ahol a Világörökségi Helyszín látvány értékét is kihasználva turisztikai célú szálláshelyeket, továbbá idegenforgalmi jelentőséggel is rendelkező, lakókörnyezetben is elhelyezhető gazdasági tevékenységeket lehet elhelyezni.
Vezetett turista utak, programok szervezése A Hortobágyi Nemzeti Park területére.
A tájképi jelentőséggel is rendelkező területek településképeinek Világörökségi Helyszínhez méltó formálása- fejlesztése. A csorda kihajtás hagyományának megtartása, fejlesztése, az arra alkalmas területeken, az érintett lakosság meggyőzésével, érdekeltségének megteremtésével.
- A Strand- és gyógyfürdő, valamint a sportolást rekreációt szolgáló létesítmények gazdaságos kihasználását, látogatottságát is szolgáló fejlesztése. A hiányzó funkciók, vagy kapacitások pótlása, új látogatottságot növelő funkciók kialakítása. Szálláshely szolgáltatás fejlesztése. A rekreációs területek egységbe fogása, a hasznosítatlan, vagy alulhasznosított területek bevonásával, környezeti minőségük javításával. (Egykori fürdő tározó tó horgász tóvá alakítása, vízutánpótlásának biztosítása, környezetének rendezése. A rekreációs területeket összekötő gyalogos- kerékpáros út, sétány kialakítása.)
- A külterület természeti értékeinek bemutatását segítő fejlesztések megvalósítása.
- Az igazgatási terület északi szélén elhelyezkedő Nagylaposi halastavak (K-1, K-2, K-3 víztározó, halastó) értékes természeti környezetének bemutatását segítő túraútvonal kijelölése, kialakítása. A megvalósítást elősegítő szabályozás kidolgozása ebben az önkormányzati ciklusban.
- A Keleti- főcsatorna partján tervezett térségi jelentőségű kerékpárút, valamint a főcsatornán tervezett sétahajózás megvalósulásának segítése, hajó kikötő helyének kijelölése, belterületről történő megközelítésének biztosítása.

Mezőgazdasági feldolgozóipar létesítése

- A mezőgazdasági termékek feldolgozását, ezáltal magasabb érték előállítását szolgáló olyan kisüzemek létrehozása, illetve azok létrejöttének támogatása, melyek a helyi termelők termékeit fogadják be, dolgozzák fel.

- A mezőgazdasági feldolgozóipar telepítésére alkalmas területek biztosítása, megfelelő szabályozási feltételek, előírások, helyi támogatási formák, kialakításával, a termelőkkel meghozandó megállapodások létrejöttének elősegítésével.

A Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése

- A nappali szociális ellátások (idősek, fogyatékos, hajléktalan, szenvedélybeteg és pszichiátriai beteg személyek nappali ellátása), gyermekjóléti szolgálat fejlesztése esetén a minőségi fejlesztés mellett cél a férőhelyek bővítése új intézmények létesítésével, illetve a már működő szolgáltatások férőhelyeinek bővítésével.
- Az önkormányzati tulajdonban lévő kereskedelmi–szolgáltató terek megújítása, átalakítása, helyi termékek számára szolgáló piaci terület fejlesztése (vásárcsarnok kialakítása), a kapcsolódó területek revitalizálása.

g) A közmű infrastruktúra korszerűsítése és a fejlesztésekhez igazodó mennyiségi bővítése, a magas szintű ellátás biztosítása érdekében.

Csapadékvíz elvezetés:

- A csapadékvizek rendezett és kártétel nélküli elvezetése, a belterületen áthúzódó vízfolyások és belvízcsatornák, belvíz elvezető rendszerek rendezése és a települések belterületének védelme a külterületeken keletkezett vizek káros hatásaitól.
- A fejlesztések tervezése során fontos a vizek helyben tartásának szem előtt tartása olyan tározók építésével, amelyek alkalmasak mind a rendkívüli áradások, felhőszakadások kártételei elleni védekezésre, mind a lokális vízviisszatartásra, jóléti és ökológiai célokat is támogatva.
- A nyílt árokban történő csapadékvíz-elvezetés fokozatos felszámolása a sűrűn beépített területeken, a keskeny utcákban, valamint azokon a ingatlanokon ahol a csapadékvíz árkok eltömődésének veszélye áll fenn. A város zöldfelületi rendszeréhez szervesen kapcsolódó, fasorokkal kísért, jelentősebb vízvezető csatornákat azonban javasolt rendszeresen karbantartott, felszíni vízfolyásként megtartani.

Elektromos energiai ellátás:

- Kiemelt feladatként jelentkezik elektromos légvezetékek fokozatos felszámolása. Első ütemben a városközpontban, a sűrűn beépített területeken, a keskeny utcákban, majd fokozatosan a teljes belterületen, külterületen pedig a tájvédelmi területeken kívánatos mielőbb megvalósítani az elektromos légvezetékek földkábelbe történő áthelyezését.
- Az elektromos légvezetékek és nagy kapacitású trafók lakó és intézmény ingatlanok közelében történő elhelyezése nem kívánatos, mielőbb gondoskodni kell ezek felszámolásáról. (Légvezetékek áthelyezése, földkábelbe történő áthelyezése, trafó áthelyezése, vagy a még beépítetlen, veszélyeztetett ingatlanok beépítési- fejlesztési javaslatainak visszavonása.)

h) Környezeti konfliktusok felszámolása, a természeti értékek védelmének, lakossági és gazdasági elvárásoknak is eleget tevő környezetvédelem megvalósítása.

- Az un. városkapu funkciójú útkapcsolat, valamint a peremterületek környezetének városképi és vizuális szempontból történő javítása, szükség esetén védelmi és takaró jellegű megoldások (mint zöldfelület, tájba illő építmény) kialakítása.
- A lakóövezetek gazdasági, mezőgazdasági területhasználatok, telephelyek közelségéből adódó konfliktusainak kezelése. (A környezetre zavaró hatású telephelyek irányába tervezett lakóterület fejlesztések minimálisra csökkentése, védőzóna kialakítása.)
- A peremterületek lakó és gazdasági övezetei közötti védelmi célú övezet (védőerdő, zóldsáv) hiányának pótlása.
- A zöldfelületek rendszert alkotó szerkezeti hiányának pótlása, ezen belül az erdőszűrség kritikusan alacsony arányának javítása
- A sérülékeny vízbázisú- és a települési vízművek védőidom területének és környezetének megóvása és szabályozás kialakítása.

VI. INTÉZMÉNYEK

VI.1. EGYESÍTETT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

Óvodai nevelés:

Az Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény. Az intézmény két intézményegységben működik, a 6 feladat ellátási helyen működő óvoda és a 6 csoportos bölcsőde. Ezen helyszínek a Bimbó közti telephely, Bólyai utcai telephely, Hortobágyi utcai telephely, Kossuth utcai telephely, Székhely óvoda, a Veres Péter utcai telephely és a Városi Bölcsőde. Összességében 23 óvodai csoporttal rendelkezik az intézményrendszer, és 6 bölcsődei csoporttal. Az óvodai férőhelyek száma 2019. évi adatok alapján 556, a bölcsődés gyerekek létszáma 76, ez a maximálisan felvehető gyermeklétszám a bölcsődében.

A város területén az óvodai nevelés hat tagóvodában történik. A telephelyek területi elhelyezkedése a településen belül arányos. Mindenki számára jól megközelíthetőek, és elérhető távolságban vannak.

Az Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény szakmailag önálló intézményegységét képezi a városi bölcsőde. A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, feladata 20 hetes kortól 3 éves korig a gyermekek napközbeni ellátása.

A gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája az óvodai ellátás megszervezése. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely ellátja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint a gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

Óvodánk a felvételi igényeknek eleget tud tenni. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minden esetben felvételt nyernek. A megnövekedett gyermeklétszám miatt szükséges lenne egy új óvodai csoport megnyitása, mely a Kossuth utcai telephelyünkön megvalósítható. Azonban az óvodapedagógus hiány most előreláthatólag ezt nem teszi lehetővé.

A Bölcsődei férőhelyek tekintetében a két csoporttal történő bővítéssel, minden szülői igényt ki tudunk elégíteni, s újra zavartalan lesz az időszakos gyermekfelügyelet is. Az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatásunk a jogszabályi előírásoknak megfelelően az üres férőhelyek terhére működhetnek.

Az óvodák többsége korszerű, szakmai felszereltségük jó. Az épületeink modern, komfortos csoportszobákból és egyéb helyiségekből állnak, melyek jól szolgálják az oda járó gyerekek és az ott dolgozók kényelmét. Régi épületeink viszonylag jól karbantartottak, de igénylik az állandó állagmegóvást.

Az elmúlt évben a TOP-1.4.1.pályázat keretében az Egyesített Óvoda és Bölcsőde Bólyai utcai telephelye került felújításra. Az épület felújítása, korszerűsítése, a megújuló energia beépítése hozzájárul a minőségi szolgáltatás növeléséhez, hiszen a megtakarítások mind a gyerekek eszközellátottságának javítására, bővítésére fordíthatók. A pályázaton belül az óvoda játszóudvarának bővítése is megvalósult. Teveink szerint a területen zöldecses, és virágoskertet alakítunk ki.

A TOP:1.4.1.pályázat részeként a Székhely óvoda telephelyének bővítése is megtörtént a játszóudvar kialakításával. A Zrínyi Miklós utcai játszótéren tervezzük a KRESZ pálya kialakítását. Szükséges a pálya használatának kidolgozása. Igény szerint fogadjuk az óvodák csoportjait és a városban lakó gyerekeket is. Biztosítjuk az érkező gyerekek számára a szükséges tárgyi feltételeket. (biciklik, motorok, autók)

A Veres Péter utcai feladat ellátási helyünk pályázati forrásból lett felújítva. A másfél csoportos óvoda a gyerekek igényeinek megfelelően lett kialakítva. Teljes körű felújítás után kapta az óvoda a sajátos arculatát. Esztétikus csoportszobák és kiszolgáló helyiségek fogadják a gyerekeket.

Támogatni kell az energiatakarékossági szempontok előtérbe kerülését, a fűtés, a víz, a villamos energia költségeik csökkenését minden feladat ellátási helyünkön.

Az Egyesített Óvoda és Bölcsőde tevékenység központú nevelési program alapján végzi a gyermekek fejlesztését. Programunk legfontosabb célja, a játékba integrált tevékenység tartalmak közvetítése útján, az egészséges életmódra nevelés, a környező világ megismerése, a képességek kibontakoztatása és fejlesztése, a gyermek egyéni fejlettségéhez igazodva. A helyi sajátosságokat figyelembe vevő program a szakmai önállóság mellett segíti az intézmények egyéni arculatának megtartását. Az óvodák eszköz ellátottsága jó, az udvari játékok természetes alapanyagúak, és az EU-s szabványoknak megfelelőek. Szükséges az óvodai játszóudvarok, játékaiknak bővítése, melyet pályázati pénzfórrás segítségével tudunk fejleszteni.

Tornaszobával a Kossuth utcai és a Bólyai úti óvoda, míg tornateremmel a Székhely Óvoda rendelkezik. A Bólyai utcai, és a Bimbó közti telephelyünk ovis sportpálya van. A műfüves sportpályákra szívesen látogatnak el más óvodákból is a gyerekek.

Intézményünk fontosnak tartja a partnereinkkel, a város intézményeivel történő kapcsolattartást. Az iskolákkal kialakult együttműködő, tartalmas kapcsolat a gyerekek óvodából, iskolába való átmenetet segíti. A fenntartóval támogató, segítő a kapcsolatunk. A fenntartó lehetőséget biztosít arra, hogy helyi rendezvényeken óvodásaink is szerepelhessenek.

Folyamatosan részt veszünk a Közművelődési intézmények programjain, óvodásaink szociokulturális környezetének bővítése érdekében. A változatos, színes programok által sokoldalú ismerethez és élményekhez juttatjuk a gyerekeket. A közös szervezésű városi rendezvények színesítik a város programját, szorosabbá teszi a város intézményeinek együttműködését.

Testvérvárosi kapcsolatunkat Lancut városával, új alapokra helyezve tovább folytatjuk.

A Gyvt- ben foglaltaknak megfelelően a bölcsődében és az óvodákban minden hátrányos helyzetű gyermek ingyenes étkezésben részesül, vagyis az intézményi térítési díj 100 %-át kedvezményként biztosítja az önkormányzat számukra.

VI.2. LENGYEL MENYHÉRT VÁROSI KÖNYVTÁR

Könyvtárunk 2018. június 25-től december 17-ig zárva tartott egy nagy volumenű belső felújítás miatt. A munkák végeztével egy szép, világos, tágas, otthonos, meleg könyvtárépület került kialakításra. Az intézmény belső terei így alkalmasak a hagyományos könyvtári feladatok és az egyéb könyvtári rendezvények megtartására. Ezekhez a feladatokhoz rendelkezünk a minimális, de még a működéshez elegendő humánerőforrással. (6 szakalkalmazott, 1,5 technikai és 2 közfoglalkoztatott, összesen 10 fő dolgozó.) Intézményünk valamennyi dolgozója rendelkezik a megfelelő szakképesítéssel. Működésünkhöz szükséges még a folyamatos dokumentumellátottság, amihez a fenntartó önkormányzat (évek óta változatlan összegben) biztosítja a pénzkeretet.

A visszajelzésekből azt érzékeljük, hogy a város lakói, a könyvtárhasználók értékelik igyekezetünket és elégedettek a munkánkkal. Ehhez bizonyára hozzájárul a digitalizált helyismereti állomány, a jó technikai felszereltség, az online elérhetőség (honlap, opac), a jó partnerkapcsolatok (fenntartóval és a városban működő partnerintézményekkel) és a hosszú – 42 óra - heti nyitvatartás. (Heti nyitvatartásunk: kedd-szerda: 8-18, csütörtök-péntek: 8-17, szombat:8-12.)

Mint tudjuk megváltoztak az olvasói szokások. Míg régen a könyvtárakat főként a dokumentumok (könyvek, folyóiratok, diafilmek, stb) kölcsönzése miatt keresték fel leginkább az emberek, addig mostanra közösségi térré alakultak a használóikat megtartani akaró intézmények.

A World Economic Forum kutatása¹ alapján a ma iskolát kezdő gyerekek 65 százaléka olyan új állásokban fog dolgozni, amelyek ma még nem is léteznek, a mai 15 éveseknek pedig az előrejelzések szerint aktív éveik során 17 munkahelyük lesz 5 különböző iparágban.

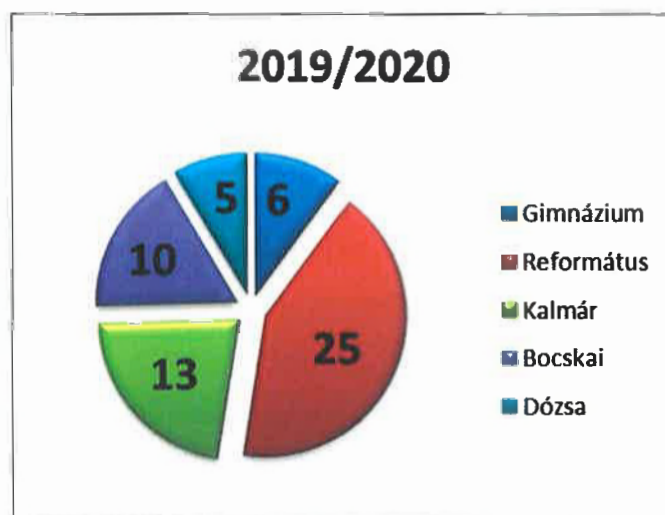
1

http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs.pdf

A könyvtárban 2018. március 1-én hívtuk életre az Élménylabort, mely az eddig meglévő könyvtári környezetbe helyezett rendhagyó óráinkat összefoglaló néven nevezi. Ezek élményszerű, tapasztalati úton való ismeretszerzést nyújtottak a diákok számára. A tantervhez és a pedagógusok igényeihez igazodó, tanulást támogató tudományos interaktív könyvtári órák elsősorban természettudományok köréből készültek az általános iskolások számára.

Az óraválasztékot tanévről tanévre igyekszünk növelni és minél szélesebb korosztályt lefedni minden intézmény vonatkozásában.

Az idei tanévben, február hónappal bezárólag 59 iskolai osztály volt a könyvtárban rendhagyó órákon.

Iskolák szerinti megoszlás a könyvtárban tartott rendhagyó órákon

A fejlesztést ennek az Élménylabornak a kibővítése, technikai eszközökkel való felszerelése jelentené.

Világszerte alakulnak a Makerspace helyszínek, többek között könyvtárakban is, melyek egyik célja, hogy a tanulás sem csak könyvekből, hanem csinálva, tevékenykedve történjen, a digitális készségeket sem lehet előadásokból megtanulni, ki kell próbálni. *(A digitális kézművesség egyfajta közösségi „csináld magad” barkácsolást jelent – olyat, amelyben nagy szerepet kap az elektronika, a robotika, a 3D-s nyomtatás vagy a CNC-technológiák (számítógép-vezérelt szerszámgépek) alkalmazása.)* A könyvtár segíthetné a lakosságot (gyerekeket és felnőtteket egyaránt) azáltal, hogy a használók által nem birtokolt eszközöket, gépeket számukra rendelkezésre bocsátaná. (Például: laptopok, tabletek, kreatív PC-k, 3D szkennerek, 3d nyomtatók, 3D tollak, asztali lézervágó, varrógépek, hímzőgépek, asztali szövőszekek, robotika eszközök, digitális fejlesztő eszközök.)

Ugyan jelenleg 27 db számítógéppel, nyomtatókkal, és projektorokkal is rendelkezünk, ezek műszaki állapota most megfelelő, de ismerve a technikai eszközök gyors avulását, 1-2 éven belül számítógépjeink valószínűleg tönkre mennek. Mindenképpen szükség lesz új gépek beszerzésére.

A könyvtár állomány ellátottsága jó. Minden évben egyszer-kétszer sort kerítünk apasztásra is, de így is helyhiánnyal küzdünk. Ugyan az egykori bánlaki óvoda épületében van egy raktárunk, amely igen zsúfolt, az ott lévő könyvek egy komplett tároló rendszer segítségével jobban átláthatóak lennének. Természetesen még jobb lenne, ha egy nagyobb raktár állna a rendelkezésünkre, hiszen akkor a dohos-penészes pincénkben jelenleg tárolt folyóiratokat és egyéb dokumentumokat is megfelelően tudnánk tárolni, rendszerezni.

Rendszeresen szervezünk kiállításokat, azonban ennek kivitelezése most nem túl egyszerű, a legeslegjobb az lenne, ha a régi MSZP épület a tulajdonunkba kerülhetne, és az ott lévő helyiségek közül a legnagyobbban alakíthatnánk ki egy modern kiállítótermet. Ez a terem a kiállítások mellett helyet biztosíthatna oktatásoknak, előadásoknak, tanóráknak, és foglalkozásoknak is. (1. ábra) A kisebb termeket is a lakosság szolgálatába tudnánk állítani, például ki tudnánk alakítani egy „olvasó-sószobát”, lehetőség nyílna kisebb csoportfoglalkozások (pl. nyelvórák) megtartására is, de ezen kívül számtalan egyéb ötletünk is lenne a hely kihasználására.

Legnagyobb álmunk egy könyvtári internet kávézó létrehozása. A hátsó bejáratunktól indulóan, egy fedett, teraszos létesítményt képzeltünk el, amely a kis parkunkban a fák között helyezkedne el, és télen-nyáron látogatható lenne. Ide bárki beülhetne egy kávéra, olvasgatni, beszélgetni, akár író-olvasó találkozót is rendezhetnénk, azaz igazi közösségi teret hozhatnánk létre. Ez a rész szorosan kapcsolódhatna a kölcsönző tér tetejének beépítésével, ahol egy tágasabb, különleges babasarkot alakíthatnánk ki (2. ábra).

Nagyon fontos lenne az, hogy a volt MSZP épülete is teljesen megújuljon, valamint az egész épületkomplexum külső hőszigetelése, és vakolása is megtörténjen. A felújítás elmaradhatatlan részének véljük az épülettel egyidős palatető lecserélését, esetleg napelemmel való felszerelését, amellyel egy lépést tehetnénk egy zöld könyvtár kialakításához. Így a teljes külső-belső felújítás után épületünk a városközpontunkhoz méltó lehetne.

Ezeknek a fejlesztéseknek számos egyéb vonzata lenne, így például növelni kellene a humán erőforrás létszámát, valamint megnőnének a rezsi költségek is. Azonban mint egy tanulmány

alapján olvashattuk: a könyvtárakra fordított minden egyes befektetett összeg többszörösen térül meg.²

VI.3. BALMAZÚJVÁROS NEFELEJCS IDŐSEK OTTHONA

A Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona szakosított ellátást nyújtó szociális intézmény, ahol egészségügyi szakellátásra is van engedélyünk. A személyi és tárgyi feltételeknek minden munkaterületen a jogszabályi előírásoknak megfelelünk.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 67.§ (1) bekezdése alapján az idősek otthona azoknak a személyeknek az ellátását szolgálja, akik koruk, egészségi állapotuk, szociális helyzetük miatt önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, gondozást, ápolást igényelnek, és ellátásuk szociális alapszolgáltatás keretében nem oldható meg.

Idősek otthonában meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el, illetve az ellátás igénylésekor legalább egy éve együtt élő házastársa, élettársa, testvére és fogyatékos közeli hozzátartozója gondozási szükséglet hiányában is felvehető.

18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékosága miatt önmagáról gondoskodni nem képes, gondozási szükséglettel rendelkező személy is ellátható, ha ellátása más típusú, ápolás-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Pszichiátriai vagy szenvedélybetegségben szenvedő ellátása nem biztosítható.

A Nefelejcs Idősek Otthona ellátási területe Magyarország közigazgatási területére terjed ki, elsősorban aki:

- balmazújvárosi lakos,
- a város közigazgatási területén bejelentett lakcímmel rendelkezik,
- közvetlen hozzátartozója a város lakosa,
- korábban a város lakosa volt, de jelenleg más településen él, vagy más településen idősek otthonában.

Az engedélyezett férőhelyszám 52 fő ezen belül jogosultak vagyunk 20 fő súlyos fokú demencia kórképpel rendelkező idős ember gondozására, akik speciális ápolást és törődést igényelnek. Rövidebb-hosszabb ideig krízishelyzetben lévő ellátottat is fogadunk és ellátunk az engedélyezett férőhelyszám fölött, amit a jogszabály megenged.

Az idősotthoni teljeskörű ellátás magasszintű gondozási (fizikai, mentális) követelményeket kell, hogy kielégítsen, jelentősen tehermentesítve az ellátott családi hátterét.

Az elmúlt öt év tapasztalata alapján az ellátást igénylők egészségi állapota egyre súlyosabb, a gondozási szükségletük egyre speciálisabb, ami az ellátó személyzet részéről is magasabb szakmai hozzáértést és tudást kíván meg.

Minden szempontból megfelel az intézményünk a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet ide vonatkozó szabályainak. A szakmai létszámnorma előírásai szerint az

intézményünk a minimum dolgozói létszámmal működik. Minden álláshely be van töltve. A szakmai egységekben dolgozó munkatársak 100%-a a szükséges szakképesítéssel rendelkezik. Az otthon lakóinak a napi ötszöri étkezését az önálló, 100 adagos főzőkonyha működtetése biztosítja. A szabad kapacitás terhére vendég étkezést igényelhetnek a város lakosai.

Minden munkaterület 100%-os teljesítményt nyújt az év minden munkanapjára vetítve, az engedélyezett férőhely számot, illetve az adagszámot illetően.

Bevételi forrásaink a fent felsoroltaknak megfelelően az állami finanszírozásból, az ellátásért befizetett térítési díjakból, a vendégétkezést igénybe vevők általi befizetésekből, valamint a fenntartó által nyújtott kiegészítésből tevődik össze.

A több éves tapasztalat szerint az ellátást kérelmezők száma folyamatosan emelkedik. Ez támasztja alá az elképzelést, miszerint a jelenlegi épületet a tetőtér beépítésével lehetne még színvonalasabbá és élhetőbbé tenni az itt lakók számára.

A tapasztalatok és a lakossági igények megalapozhatják azt a jövőbeli elképzelést és tervet, hogy új, modern, a mai elvárásoknak megfelelő idősok otthona kerüljön kialakításra, építésre, ahol a magasabb finanszírozás lehetőségét is figyelembe véve különböző osztályok (fogyatékkal élők, ápolási, piaci alapú, átmeneti elhelyezést nyújtó) és gondozási egységek (demens részleg) kerülhetnek kialakításra. Mindemellett jelentős számú munkalehetőséget is tud biztosítani a fenntartó a lakosok számára, így hosszútávon az elvándorlás is megakadályozható.

Az ellenőrző szervek által elkészített jegyzőkönyvekben megfogalmazott pozitív visszajelzések támasztják alá azt a reális elképzelést, hogy az új épület akár képző- és módszertani intézményként is funkcionálhat.

VI.4. BALMAZÚJVÁROSI KISTÉRSÉG HUMÁN SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ működtetésének célja Balmazújváros, Egyek, Hortobágy, Tiszacsege települések időskorú, vagy szociális és egészségi okok miatt rászoruló lakosainak személyes gondoskodást nyújtó ellátások biztosítása alap- és szakosított ellátási forma keretében, valamint gyermekjóléti alapellátás elhelyezés nélkül. A szolgáltatások célja a településeken élő idős, demens, fogyatékos személyek, szenvedély- és pszichiátriai betegek önrendelkezésen alapuló önálló életvitelének megkönnyítése. A települési önkormányzat működési területén élő szociális vagy mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízis helyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, a veszélyeztető okok megelőzése, valamint a kialakult krízishelyzet megszüntetésének elősegítése, rugalmas gyermekjóléti központ és szolgálat működtetése, ahol a segítői és a hatósági munka kiegészítik egymást az ellentétek kiéleződése nélkül, gyermekek veszélyeztetettségét előidéző okok folyamatos feltárása és ezek megoldására javaslat készítése, valamint a helyi önkormányzatoknál új ellátások bevezetésének kezdeményezése.

Működési terület: Balmazújváros, Tiszacsege, Egyek, Hortobágy közigazgatási területe, továbbá Újszentmargita közigazgatási területe a Család- és Gyermekjóléti Központ és Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tekintetében. Szakosított ellátás, ápolást- gondozást nyújtó intézmény esetében Egyek közigazgatási területe.

Alaptevékenység:

Az Szt., valamint a Gyvt. érintett paragrafusai szerint.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Család- és Gyermekjóléti Központ

- Gyvt. 40.§ és Szt. 64. §-a szerint
- Gyvt. szerint

Alapszolgáltatások:

Étkeztetés	- Szt. 62. §-a szerint
Házi segítségnyújtás	- Szt. 63. §-a szerint
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	- Szt. 65. §-a szerint
Támogató szolgáltatás	- Szt. 65/C. §-a szerint
Közösségi ellátások- közösségi pszichiátria	- Szt. 65/A. §- a szerint
- közösségi szenvedélybeteg szerint	- Szt. 65/A. §-
Nappali ellátás – Idősek és demensek nappali ellátása	- Szt. 65/F. §-a szerint
- Szendélybetegek nappali ellátása	- Szt. 65/F. §-a szerint
- Pszichiátriai betegek nappali ellátása	- Szt. 65/F. §-a szerint
- Fogyatékkal élők nappali ellátása	- Szt. 65/F. §-a szerint

Szakosított ellátási formák:

Ápolást-gondozást nyújtó intézmény– idősek otthona - Szt. 67 §. Szerint

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ 2009- 2015 időszakban megvalósult fejlesztések, eredmények, elismerések.

Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ szakmai és ellátotti létszámának fejlődése 2009-2015 időszakban

Balmazújváros- Hortobágy alapszolgáltatás

	Fejlesztés éve	Szakmai létszám	Ellátotti létszám
Balmazújváros			
Szendélybetegek nappali ellátása	2010	2 fő	30 fő + 10 fő (2018)
Pszichiátriai betegek és Szendélybetegek közösségi ellátása	2011	2 fő	41 65 +57 fő (2018)
Házi segítségnyújtás	2012	23 fő	207 fő
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	2013	2 fő	30 fő +10 fő (2018)
Fogyatékkal élők nappali ellátása	2013	3 fő	15 fő
Idősek és demensek nappali ellátása	2013		4 fő
Segítő kezek	2013	14 fő	134 fő
Fogyatékkal élők nappali ellátása	2014		30 fő

Hortobágy			
Házi segítségnyújtás	2014	5 fő	45 fő
Összesen		46 fő	536 fő

Balmazújváros- szakellátás

	Fejlesztés éve	Szakmai létszám	Ellátotti létszám
Idősek otthona	2013	12 fő	24 fő
Összesen:		12 fő	24 fő

Egyek alapszolgáltatás

	Fejlesztés éve	Szakmai létszám	Ellátotti létszám
Étkeztetés	2013	1 fő	
Összesen:		1 fő	

Egyek- szakellátás

	Fejlesztés éve	Szakmai létszám	Ellátotti létszám
Idősek otthona	2013	2 fő	
Összesen:		2 fő	

A táblázatban is jól látható, hogy a Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ a 2009 évi átalakulást követően a szociális szolgáltatások fejlesztése és bővülése terén az elmúlt 5 évben nagy változásokon esett át. A különböző egészségi és szociális problémákkal küzdő kliensek számára a betegségüknek és helyzetüknek megfelelő széleskörű szolgáltatást tud az intézmény felajánlani. Arra törekedtünk, hogy az újabb szolgáltatások bevezetésével a kliensek számára magas szintű ellátást biztosítsunk, valamint költséghatékonyan működtessük ezen szolgáltatásokat. Ennek érdekében egy telephelyre többféle ellátást integráltunk, amely nemcsak költséghatékonyság miatt nagyon fontos, hanem a szakmai tapasztalatokat alátámasztva a stigmatizációt is elkerüli. A hatékony szakmai munka érdekében az intézményben a különböző szolgáltatásban dolgozó szakemberek a mindennapi munkájukhoz szükséges adminisztrációt elektronikus program használatával váltotta ki, melyet minden ellenőrzési szerv elismert, valamint országosan is ismertté vált. Sok szakembernek könnyítette így meg az országban a napi dokumentációs tevékenységét. A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által megrendezett szakmai konferenciákra meghívta intézményünket, hogy publikáljuk a rendszert, valamint a Hajdú-Bihar Megyei Magyar Államkincstár is javasolta szolgáltatóknak a rendszer bevezetését, napi használatát.

A fejlesztések a szociális intézmény valamennyi ellátási területének településein működő telephelyeire irányultak.

Az újítások során lehetőség nyílt a már meglévő szociális ellátások bővítésére és fejlesztésére, illetve új szolgáltatások bevezetésére, kiépítésére is.

Ezeknek megfelelően, a hatályos jogszabályi előírásokat követve az ellátotti létszámmal arányban változott és alakult ki az intézmény szakmai létszáma.

Összesen a Humán Szolgáltató Központ 61 fő szakemberrel, valamint 560 fő ellátást igénybevevővel bővült. Emellett az intézményben a technikai személyzet feladatainak ellátását közmunka- programban foglalkoztatott dolgozók segítették, egészítették ki

folyamatosan az elmúlt évek során.

Az intézményünk az elmúlt hat év során több ellenőrzésére jogosult szakmai, illetve pénzügyi hivatalos szervek megállapításai szerint:

Az intézményben dolgozó vezetők, szolgálatokban dolgozó szakemberek, magas szakmai színvonalon, az ellátottak érdekeit figyelembe véve a költséghatékonyság és gazdaságosság mentén végzik munkájukat. Ezt támasztják alá a rendszeres éves MÁK, kétévenkénti Kormányhivatali, NRSZH-s, (szakhatóság bevonásával) ellenőrzések, az országos elismerések:

Az NRSZH országos szakmai team-jébe való beválasztás, az országos közösségi ellátások elnökségi tagság, Idősbarát Önkormányzat Díj, melynek a teljes pályázati anyagát intézményünk szakemberei közösen készítettek el. Intézményünk ellátottjainak színházi előadása először Nagykanizsán elhozta a bronz fokozatot és a legjobb szereplőnek járó díjat, majd egy másik (nemzetközi) megyei versenyen első helyezést ért el, így ők képviselhették Hajdú-Bihar Megyét Pécsen, az országos versenyen. Meghívást kapott a színjátszó csoport a Kenézy Kórház által működtetett Kenézy Café estjére, ahol újfent bemutathatták színdarabjaikat. Meghívást kaptak 2015. év január hónapban a Liget Közösségi Ház kliensei, dolgozói az országosan először megrendezett sporteseményre, melyet a Semmelweis Egyetem és Moravcsik Alapítvány közösen valósított meg. Felkérték az intézmény szakembereit, hogy előadást tartsanak tevékenységükről, szakmai működésükről. 2015. év májusában az országban először került megrendezésre a szociális ellátórendszerben dolgozó szakemberek, valamint az egészségügy területén dolgozó pszichiáterek, addiktológusok számára a „Nyitott szívvel” az egészségért című program, melynek célja az együttműködések erősítése, jó és bevált tapasztalatok átadása mind elméleti síkon, mind pedig gyakorlati szinten. Ezt a kezdeményezést intézményünk indította el, melyet évente egy alkalommal hagyományt teremtve kívánja megvalósítani, egyre több szakember bevonásával. A sporteseményen 16 szervezet és számos szakember vett részt. Budapesten 2015. június hónapban megrendezésre kerülő „Ki Mit Tud” versenyen intézményünk ellátottjai 5 díjban részesültek, melyek a következők: Kabaré a buszmegállóban színdarab arany fokozat, valamint a zsűri különdíja, ének-zene kategória ezüst fokozat és közönségdíj, kézműves kategória arany fokozat. A 2015. április hónapban meghirdetett Válassz Okosan, Létezz Tudatosan! című fotópályázaton a zsűri általi külön díjat kaptuk meg, a zsűri elnöke Szita Márton fotóművész volt. (Itt a teljesség igénye nélkül történt a felsorolás, ezek az elismerések a településeken és a kistérségen kívüli elismerések. Az Országos Módszertan a több szolgáltatás egy telephelyre való bevezetését és különböző betegségben szenvedő célcsoport integrálását nagy szakmai előrelépésnek tekinti, mivel az országban ilyen integrációval, amelyet intézményünk létrehozott még nem találkoztak. A nyugalom szigetének jellemezték intézményünket! A többletszolgáltatások bevezetésével elsődleges célunk az volt, hogy a Balmazújvárosi Kistérségben élő emberek számára a betegségi típusoknak, szociális helyzetüknek megfelelő magas szintű ellátást biztosítsuk, másodsorban gazdaságosabb működtetés megvalósítása. A jövőben is arra törekszünk, hogy minél magasabb színvonalú ellátásokat biztosítsunk az ellátást igénybevevők számára, valamint településünk a szociális ellátórendszer szakmai működésére továbbra is büszke lehessen.

Az intézményben további folyamatos fejlesztések végrehajtása szükséges, melyek mind a szolgáltatás jelleg érvényre jutását, mind a hatékonyabb működést, összességében a presztizsnövelést, mind pedig a költséghatékonyság növelést célozzák. Így szükség van az elkövetkezendő években a szolgáltatások tárgyi feltételeinek bővítésére, az infrastruktúra fejlesztésére, mivel az egyre növekvő ellátotti létszám miatt a Liget közösségi ház, mint telephely, illetve az Életház (Veres P. u. 6-8 sz.), mint székhely intézmény is „kinőtte” a

jelenlegi helyét.

A fejlesztési tervet tematikusan a jogszabályoknak megfelelően, gazdaságilag hatékonyan és a szakmai előírásoknak megfelelően készítettem el. A terv megalapozott, végrehajtható, a megfelelő szakemberekkel, kapcsolati tőkével megvalósítható.

A terv egy alapos gazdasági és szakmai átgondolás, tervezés során a megfelelő lépésekkel a következőképpen épül fel:

A terv megvalósításának kivitelezését, időtartamát rövid, közép és hosszú távú célként, valamint településenként kívánom feltüntetni.

Balmazújváros település:

Liget közösségi ház (Debreceni u. 12. telephely)

Rövidtávú cél:

Szenvedélybetegek alacsonyküszöbű közösségi ellátás beindítása

A szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása a megkereső munkára, valamint az anonim és önkéntes igénybevételre épülő szolgáltatás, amelynek célja a szenvedélybetegség által okozott ártalmak csökkentése, az életet veszélyeztető helyzetek elhárítása, valamint az életmódváltozás elindítása, segítése.

A szenvedélybetegek körében végzett megkereső munka célja az ellátatlan, de az intézményes gondozással szemben bizalmatlan vagy onnan kiszoruló, az utcán, közösségi színtereken tartózkodó egyének, csoportok felkutatása és az alacsonyküszöbű ellátáshoz való hozzájutásuk biztosítása.

Középtávú Cél:

Szociális foglalkoztatás beindítása:

112/2006. (V. 12.) Korm. rendelet

Támogatás:

A szociális foglalkoztatási támogatás az e rendelet szerinti általános pályázat, meghívásos pályázat, valamint fejlesztési pályázat útján nyújtható.

Az egy feladategységre jutó támogatás összege - minden fenntartó esetében megegyezik.

A pályázatot a szociális- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) írja ki.

A pályázatot a korábbi támogatási időszak utolsó évében, legkésőbb július 31-ig kell kiírni.

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 99.§. alapján

- Lelki segélyvonal szolgáltatás beindítása

A lelki segély telefonszolgálat elsősorban magával a beszélgetéssel és a meghallgatással kíván segíteni. Az első lelki segély telefonszolgálat 1950-ben azzal a céllal alakult meg, hogy az öngyilkosság megelőzésében segédkezzen. Az elmúlt évtizedek alatt azonban indokoltá vált, hogy ennél szélesebb területet öleljen fel, vagyis általános lelki segítségnyújtást adjon.

Házi segítségnyújtás:

Házi segítségnyújtás szolgáltatásban 24 fő szakképzett szakember dolgozik, akiknek a feladatuk az idős beteg, illetve egészségi állapota miatt rászoruló személyek saját lakókörnyezetében való gondozás. A szolgálatban dolgozó munkatársak a munkájukhoz elengedhetetlen szolgálati kerékpárral nem rendelkeznek, a mindennapi feladatuk teljes körű ellátáshoz a saját kerékpárjukat használják.

A gondozónők szolgálati kerékpárral történő ellátása szükséges.

Hosszú távú cél:

Támogatott lakhatás, mint új szociális szolgáltatás beindítása:

A támogatott lakhatás a fogyatékos személyek, a pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja

- a lakhatási szolgáltatást,
- az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó és egyéb támogató technikák alkalmazásával végzett esetvitelt,
- az ellátott életkörülményeinek figyelemmel kísérését biztosító kísérő támogatást,
- az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén,
- az étkezést, az ápolás-gondozást, a fejlesztést, a társadalmi életben való részvételt segítő szolgáltatásokat.

Hol nyújtható a lakhatási szolgáltatás?

- legfeljebb hat fő számára kialakított lakásban vagy házban, vagy
- hét-tizenkét fő számára kialakított lakásban vagy házban,

A fenntartó hogyan nyújtja az étkezést, az ápolást-gondozást, a fejlesztést, a társadalmi életben való részvételt segítő szolgáltatásokat?

- szociális szolgáltatást nyújtó szolgáltatóval, intézménnyel kötött megállapodás útján,
- más támogatott lakhatást nyújtó fenntartóval együttesen, a közös működtetésre vonatkozó megállapodás alapján (hálózat),
- más, a tevékenységi köre szerinti működési engedéllyel rendelkező vagy a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett szervezettel kötött megállapodás útján,
- az intézményi szolgáltatások intézményen kívüli szervezet által történő

ellátásának szabályai szerint is biztosíthatja.

A Támogatott lakhatás beindítása, mind a szociális ellátó rendszer, mind a pszichiátriai betegek számára óriási előrelépés, mind szakmailag, mind segítségnyújtás terén egyaránt.

Életház (Veres Péter u. 6-8.)

Rövid távú cél:

Az Életházban működő étkeztetés, nappali ellátások átköltöztetése a Debreceni u. 12 sz. alatti ingatlanba. A Debreceni u. 12 sz. alatt működik a Liget közösségi ház, mint telephely és itt megvalósulhatna a szociális alapszolgáltatások teljes körű igénybevételi lehetősége. Az Életházban pedig megszűnne a folyamatos fejlesztéseken keresztül ment (óvodai és iskolai szociális munka, szociális diagnózis) Család- és Gyermekjóléti központ és szolgálat szűkös körülmények közötti működése.

Család és Gyermekjóléti Szolgálat összetételének átgondolása.

Mivel a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat összevonásra került és járásközpontként kötelező feladat a gyermekjóléti központ létrehozása, a jelenleg két szolgáltatásként működő ellátási forma személyi összetétele megváltozott.

A cél, hogy a szolgáltatás színvonalának javítását idézzük elő az átalakulással. Erős kapcsolati háló kiépítésével, mind a társintézményekkel, mind a településeken működő jelzőrendszeri tagokkal, hatósági szervezetekkel.

Az iskolákkal együttműködve nyári napközi beindítása, mellyel segítséget nyújthatunk azoknak a szülőknek akik a nyári szünetben nem tudják biztosítani gyermekeik felügyeletét.

- pályaválasztási tréningek szervezése
- kortárssegítő képzés
- Kortárssegítőkkel adománygyűjtés
- Iskolai előkészítő – fejlesztőpedagógus segítségével

Középtávú cél:

Biztos Kezdet Gyerekház létrehozása:

A Biztos Kezdet Gyerekház (a továbbiakban: Gyerekház) célja a szocio-kulturális hátrányokkal küzdő, elsősorban a hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és különösen az óvodáskort még el nem ért gyermek számára együttesen biztosított társadalmi felzárkózást segítő prevenciós szolgáltatás biztosítása.

A Gyerekház a gyermek és család sikeres társadalmi integrációja érdekében együttműködik különösen a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnői szolgálattal, az óvodával, egyéb gyermekintézménnyel, valamint szükség esetén a jelzőrendszer egyéb tagjaival.

Településünkön nagy szükség lenne erre a szolgáltatásra, mivel itt még a gyermek intézménybe kerülése előtt meg lehetne „tanítani” mind a szülőknek, mind a gyermeknek az alapvető közösségi normákat, szabályokat. (higiénias szokások, tisztálkodás, mosás, étkezési szokások, stb. kialakítása). Többször felmerült ez a kérdés az éves szakmai tanácskozáson is. (a különböző oktatási- nevelési intézmények jelezték, hogy sajnos úgy kerülnek be a gyermekek az intézményekbe, hogy ezekkel az alapvető dolgokkal sincsenek tisztában.)

Szociális közösségi ház létrehozása:

A Biztos Kezdet Gyermekház szolgáltatásra alapozva van létjogosultsága egy szociális közösségi ház létrehozásának. A közösségi ház lehetőséget adna az arra rászorulóknak, hogy szervezett és segítségnyújtást biztosító keretek között azokat a szükséges alapvető tisztálkodási tevékenységeket elvégezzék, amelyekre esetleg saját lakókörnyezetében nincs lehetőség. (fürdés, mosás, vasalás stb.)

VI.5. VERES PÉTER KULTURÁLIS KÖZPONT

Balmazújváros Önkormányzata, a törvényi előírásoknak megfelelően, két közművelődési intézményt tart fenn, a Lengyel Menyhért Városi Könyvtárat és a Veres Péter Kulturális Központot, amely utóbbi több tagintézményt foglal magába. Az elmúlt időszak infrastrukturális fejlesztéseit és közművelődési eredményeit számba véve, valamint a jó gyakorlatokat tovább folytatva, az esetleges hiányosságok feltárásával alakíthatjuk ki a következő ciklusra a közművelődési tevékenység fejlesztési irányait.

A Veres Péter Kulturális Központ tagintézményei:

- Művelődési Ház
- Ifjúsági-és Közösségi Ház
- Semsey Kastély
- Tourinform Iroda
- Veres Péter Emlékház

Infrastrukturális fejlesztések:

Az elmúlt 5 évben az infrastrukturális fejlesztések eltérő mértékben érintették az egyes tagintézményeket, valamint volt olyan terület, amely teljesen kimaradt a fejlesztésekből. A közművelődési szinterek eltérő leterheltsége szerint jelent napi feladatot az épületek állagmegóvása.

Művelődési Ház:

2014-ben történt utoljára az épület felújítása, mára már látszanak a kivitelezés során elkövetett hibák, illetve annak következményei főként a homlokzaton és a tetőn. A belső tereket illetően történtek apróbb felújítások, pl. tükrös terem, az elmúlt évben a színháztermet érintő scenikai fejlesztések. Ebben az intézményi egységben különösen aktuálisak a fejlesztések, illetve az állagmegóvás, mivel közös használatban vannak a művészeti iskolával. Ugyanakkor a legérzékenyebb terület, a napi feladatellátáshoz szükséges technikai háttér fejlesztése, amely

az elmúlt években nem, vagy csak nagyon kis mértékben valósultak meg.

Ifjúsági Ház:

Az épület azzal a céllal épült, hogy a fiatalság igényeit teljes mértékben kiszolgálja. Megépítése egyértelműen azt a célt szolgálta, hogy az ifjúság számára egy olyan közösségi tér jöjjön létre, amely helyet ad egyaránt szakköröknek, különböző heti rendszerességgel ismétlődő sport-ill. egészségmegőrző edzéseknek (aerobic, fitness, kick-bokszt) és szórakoztató programoknak (diszkó, koncertek, előadóestek). Az épület kialakítása során olyan átgondolatlan kivitelezési hibák történtek, amelyek jelentősen befolyásolják az épület használhatóságát. A 2012-es átadást követően, az állagmegóvás sem valósult meg. (beázás, klímaberendezés hibái, belső festés, egyéb funkcionális hibák). Az eredeti funkcióját, a fiatalság igényeinek teljes kiszolgálását, a kivitelezésnek köszönhetően, nem- vagy csak részlegesen tudta betölteni.

Semsey Kastély:

A felújított kastély 2013 decemberi átadása óta eltelt időszakban, történtek infrastrukturális fejlesztések, a nagyterembe installációs sínek kerültek, az épület ablakai védőfóliázva lettek, az állandó kiállítás megvilágítása energiatakarékos led-es rendszerre lett cserélve, az emeleti kiállítóterem függesztett világítórendszert kapott. Az elmúlt évben elkészültek a kastély pincéjében, a látványtár kialakításához szükséges építési munkálatok. A kastélyban található Tourinform Iroda megújuló arculatot kapott.

Veres Péter Emlékház:

Ebben az intézményi egységben az elmúlt időszakban néhány fejlesztés megvalósult, főként az épület védelme érdekében. Villámvédelmi rendszer került kialakításra, az elektromos hálózat teljes cseréje mellett riasztórendszert kapott az épület. A telekre bevezetésre került a vezetékes víz, az elhasználódott kerítés ki lett cserélve.

Közművelődési tevékenység, programkínálat:

A Veres Péter Kulturális Központ minden tagintézményéről elmondható, hogy a törvényi előírásoknak megfelelően látta el a közművelődési feladatát, a lakosság kulturális- művelődési igényeinek kielégítése érdekében. A tagintézmények széles programkínálata mellett, a városi rendezvények szervezésével és lebonyolításával, az egyesületek, civil szervezetek támogatása mellett, a város turisztikai potenciálját is jelentősen növelte. A helyi értékek megőrzése

különös hangsúlyt kapott a mindennapi feladatellátás és a programkínálat tekintetében is.

Természetesen a közművelődési tevékenység elengedhetetlen feltétele a megfelelő finanszírozás. Az önkormányzati fenntartás a finanszírozás tekintetében természetesen önmagában behatárolt, ezért a pályázati források kihasználása elengedhetetlen a megfelelő működéshez. A pályázati aktivitás, ennek megfelelően az elmúlt időszakban is fontos részét képezte a fejlesztéseknek. Minden intézményi egység, a lehetőségekhez mérten élt a pályázati források adta lehetőségekkel, infrastrukturális és működési pályázatokat is beleértve.

A következő időszakra vonatkozó elképzelések:

Alapvető célkitűzés, hogy Veres Péter Kulturális Központ magas színvonalú, erős, kezdeményező, jól működő intézményként szolgálja Balmazújváros közművelődésének ügyét. Az eddig elért eredményekre építve, feleljen meg a kor kihívásainak és a jogszabályi környezetnek.

Az intézményi egységekben történt felújítások után, az állagmegóvásra kell figyelmet szentelni és szükség szerint, azt magasabb szintre fejleszteni. A napi munkához szükséges technikai-tárgyi környezet folyamatos fejlesztése, elengedhetetlen a minőségi munka végzéséhez, erre mindenképp törekedni kell.

A technikai környezet megújítása mellett, fejlesztendő terület a programkínálat folyamatos megújítása. A standard programok mellett, a kor igényeinek megfelelően, gondolva itt a felnövekvő nemzedékekre is, a digitális kompetenciák fejlesztése is a közművelődés részét képezik. Ebben mindenképp előre kell lépni a következő időszakban.

Az intézmény új tevékenységi körrel bővül. A következő időszak feladata lesz a Balmazújváros újság, valamint a helyi közszolgálati televízió arculatának kialakítása és működtetése, a független széleskörű tájékoztatás érdekében.

A megfelelő működéshez elengedhetetlen a felelős gazdálkodás. Az intézmény költségvetése három pilléren kell, hogy nyugodjon. A fenntartói finanszírozáson, a működési bevételeken pályázati forrásokon. Ma már elvárás, hogy az intézmények a működési bevételeiket növeljék, a pályázati forrásokat minél hatékonyabban használják fel.

Fejlesztendő területek és feladatok a következő időszakban:

- a városban működő civil szervezetekkel, intézményekkel való egyeztetés a programütközések elkerülése végett (Éves programnaptár kialakítása)
- Városi televízió arculatának kialakítása, magas színvonalú működtetése
- a marketing tevékenység erősítése, az online felületeken a programkínálat naprakésszé

- tétele, (újság, tv) ezáltal a kulturális turizmus élénkítése. (honlap, reklám, arculat)
- A programkínálat bővítése, minden korosztály igényeinek kiszolgálása céljából. Ugyanakkor a közművelődés szerepe nem csupán az, hogy igényeket elégítsen ki, hanem igényt kell generálnia (minőségi programkínálat)
- Városi rendezvények helyszíneinek infrastrukturális fejlesztése(fesztiváltér)
- A kastély pincéjében kialakításra került Látványtár berendezése, látogathatóvá tétele
- múzeumi gyűjteményben a teljes revízió végrehajtása

Összességében elmondható, hogy minden területen szükséges a megfelelő fejlesztések végrehajtása, a közművelődési feladatok minél hatékonyabb ellátása, a település kulturális arculatának formálása érdekében. A város, mint fenntartó és az intézmény munkatársai is elkötelezettek-ahogy az elmúlt időszakban és a jövőben is-hogy a lakosság kulturális igényeinek kielégítése mellett, az idegenforgalom, a turizmus segítségével a település gazdasági potenciáljának növeléséhez hozzájáruljon.

VII. GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK

VII.1. BALMAZÚJVÁROSI VESZ VÁROSI EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT NONPROFIT KFT

Balmazújváros és tágabb értelemben véve a térség (Egyek, Tiszacsege, Újszentmargita, Hortobágy, valamint az e területen fekvő tanyatelepülések) lakosainak egészségügyi ellátásában a Balmazújvárosi Városi Egészségügyi Szolgálat Nonprofit Kht. 2007 június 04-től 2007. október 26-ig működött. Fenti időpont után tevékenységeit jogutódlással a Balmazújvárosi VESZ Nonprofit Kft. (továbbiakban Kft.) folytatta.

A térség lakosainak száma megközelíti a 32 000 főt, ezek egy része halmozottan hátrányos helyzetű, rossz anyagi körülmények között élő, a nyugdíjasok és rokkantnyugdíjasok aránya is magas.

Kiemelkedő fontosságú, hogy a terület lakosai számára, az egészségügyi ellátások, különösen a járóbeteg szakellátás, lehetőség szerint helyben kerüljenek megszervezésre, a lehető legkevesebb utazással.

A Kft. működtetésében álló balmazújvárosi Rendelőintézetben folyik a térség járóbeteg ellátásának jelentős része:

A Kft. és az NEAK közvetlen finanszírozási szerződése alapján, az egyes rendelések ellátására külön-külön kötött Együttműködési Szerződést a rendelőket működtető orvosok vállalkozásaival. 2007. augusztus 01-től a fenti finanszírozási keretek alapján folyik a járóbeteg ellátás működtetése.

Az alap és járóbeteg ellátást végző vállalkozások bérleti díjat fizetnek a rendelők és az eszközök használatáért.

A vállalkozások által fizetett bérleti díj, ad fedezetet az Intézet működési költségeire.

Az alapellátás területei:

- 1.7 háziorvosi szolgálat
- 2.4 gyermekorvosi szolgálat
- 3.4 fogorvosi szolgálat
4. védőnői szolgálat, anya-csecsemő-gyermekvédelem és iskola egészségügyi ellátás
5. házi szakápolás
6. foglalkozás-egészségügyi alapellátás

Járóbeteg szakellátás feladatai:

7. megelőző tevékenység
8. az egyes betegek gyógykezelése, szakorvosi gondozása ideértve az otthoni szakápolás elrendelésének javaslatát és a rehabilitációt is
9. szakorvosi konzíliumok elvégzése, szükség szerint a beteg otthonában
10. speciális szakmai diagnosztikus, illetve terápiás háttér szükségessége esetén a beteg – vizsgálatát követően – más járóbeteg szakrendelésre vagy szakambulanciára történő beutalása
11. a járóbeteg szakellátás kompetencia körébe tartozó olyan egyszeri vagy kúraszerű beavatkozások végzése, amelyeket követően meghatározott idejű megfigyelés szükséges
12. intézeti háttért igénylő ellátás szükségessége esetén a betegek fekvőbeteg gyógyintézetbe történő beutalása

Működési engedélye alapján a Balmazújvárosi VESZ Városi Egészségügyi Szolgálat Nonprofit Kft-nél a lakosság szakellátását biztosító rendelések:

Szakrendelés	Óraszám
Általános belgyógyászat 1	30 szakorvosi óra
Általános belgyógyászat 2	30 szakorvosi óra
Sebészet	30 szakorvosi óra
Nőgyógyászat	24 szakorvosi óra
Fül-orr-gége	20 szakorvosi óra
Szemészet	30 szakorvosi óra
Ideggyógyászat	30 szakorvosi óra
Ortopédia	27 szakorvosi óra
Reumatológia	20 szakorvosi óra
Laboratórium	30 szakorvosi óra 10 nem szakorvosi óra
Röntgen	20 szakorvosi óra
Ultrahang	28 szakorvosi óra
Fizioterápia szakorvosi	20 szakorvosi óra
Fizioterápia nem szakorvosi	40 nem szakorvosi óra

Bőrgyógyászat	15 szakorvosi óra
Urológia	20 szakorvosi óra
Pszichiátria	15 szakorvosi óra
Kardiológia	15 szakorvosi óra
Gasztroenterológia	7 szakorvosi óra
Klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológia	4 szakorvosi óra
Nappali ellátás	45 szakorvosi óra
Csecsemő- és gyermekgyógyászat	6 szakorvosi óra

Az Intézet helyzetének elemzése

Erősségek:

Intézményünk valamennyi szakrendelésének ellátására közreműködői szerződést kötött vállalkozásokkal. Ezek a vállalkozások évek óta jelen vannak Balmazújvároson, stabil szakorvosi és szakdolgozói humán erőforrást, szakmai gyakorlatot és tapasztalatot biztosítva a betegellátásban. A betegek körében ismert és megbecsült szakemberek, évek óta különösebb panasz nélkül végzik ellátó tevékenységüket.

Szakorvosaink rendszeresen rész vesznek szervezett továbbképzéseken, ismereteiket saját képzéssel bővítik.

Szakdolgozóink továbbképzései szakmai vonalon elsősorban a szervezett továbbképzések keretében valósul meg. Rendszeres ismeretszerzésre ad lehetőséget folyamatos kapcsolatuk a szakorvosokkal.

Intézetünkben a jogszabályi változások ismereteinek megszerzésére és betartására rendszeres tréningeket tartunk, ahol a szükséges ismeretek megszerzésén túl lehetőség nyílik a szakmák közötti fórumra.

Az Intézmény keretein belül működő alap-és szakellátás között jó kapcsolat épült ki.

Korábbi években sikeres pályázatoknak köszönhetően korszerű eszközök beszerzésére, fektetők kialakítására került sor, ahol kórházi kezelést kiváltó kúraszerű ellátások nyújtására van mód.

Gyengeségek:

A járóbeteg szakellátás nagyértékű orvostechikai és info-kommunikációs eszközök üzemeltetési, fenntartási, javítási költségei kigazdálkodása.

Lehetőségek:

A megyei intézményekre nehezedő terhek, a kórházi ágyszámok csökkentése szükségessé teszi, hogy jól gazdálkodjunk járóbeteg erőforrásainkkal, és minél több kezelést, ápolást a beteg otthonához közel, költséghatékonyan tudjunk elvégezni.

Veszélyek (fenyegetések):

A finanszírozási rendszer jelentősen befolyásolja az eredményes tevékenységet. A kórházi ágyszámok csökkentése következtében nagyobb igény jelentkezett a páciensek otthonához közeli, költségkímélő járóbeteg szakellátásra. Számadataink szerint lényegesen csökkent a

kórházi beutalások száma, megnőtt a kúraszerű ellátások igénye és lehetősége. Ezzel szemben nem növekedett az a korlát, mely az ellátás teljes finanszírozását tenné lehetővé.

Célkitűzések, tevékenységek a lakosság egészségi állapotának javítása, egészségének megőrzése, betegségek progressziójának megelőzése érdekében:

- Alapítvány létrehozása
- Egészségfejlesztési iroda működtetése
- Új szakrendelések beindítása (pulmonológia, gyermek neurológia, gyermek allergológia)
- Helyi újság
 - a. az egészséges táplálkozásról
 - b. testmozgásról
 - c. gondozási betegségekről életmódbeli tanácsadás
 - d. szájhygiéne

Szervezett szűrővizsgálatok tervezése:

- iskolákban, óvodákban a védőnők és az iskolaorvosi szolgálat részvételével fogmegőrző, szájhygiénes és fogápolási rendezvényeket szervezünk.
- iskolákban, óvodákban a védőnők és az iskolaorvosi szolgálat és ortopédus részvételével mozgásszervi betegségek, deformitások korai felismerése
- óvodás-iskoláskorú gyermekek mozgásszervi deformitásainak, betegségeinek korai - kezelése, gyógytorna
- Az ifjúság-egészségügyi gondozás keretében felvilágosítás nyújtása a szexuális kultúráról, a családtervezésről, a szenvedélybetegségekről, a testi és szellemi fejlődést veszélyeztető alkohol – és drogfüggőségről
- tovább népszerűsítjük a szűrővizsgálatok közül a helyi lehetőségeket. Nőgyógyászati rákszűrés lehetőségére a háziorvosok, háziápolók bevonásával, a nőgyógyászati szakrendelés aktív részvételével.
- továbbra is aktívan részt veszünk az érintett korosztály mammographiás vizsgálatának szervezésében, lebonyolításában
- a jelenleg is jól működő foglalkozás egészségügyi alapellátás lehetőséget teremt arra, hogy az aktív korosztály rendszeresen megjelenjen időszakos orvosi vizsgálaton, ahol szív-érrendszeri, hallászervi stb. szűrővizsgálaton esnek át.
- továbbra is szoros kapcsolatot tartunk a megyei intézményekkel, hogy az intézetünk lehetőségein túlmutató vizsgálati eljárások lehetőségének megteremtésével csökkentjük a betegek felesleges utaztatását, vizsgálatokra való várakoztatását (pl. vizsgálati időpont előjegyeztetése)
- valamennyi tervezett szűrővizsgálatba, terápiás és diagnosztikus tevékenységünkbe bekapcsoljuk a környező, közigazgatási határon belül élő lakosságot.

Elsődleges feladatunknak a minőségi betegellátást tartjuk. A szolgáltatásnyújtás során kiemelt figyelmet kívánunk fordítani a veszélyeztetett területen élő, hátrányos helyzetű társadalmi csoportba tartozó gyermekek életminőségének javítására, egészségének védelmére.

Az egészség védelmének elsődleges eszköze az egészségnevelés. Minden egészségügyi dolgozó feladata az egészségnevelésben való aktív részvétel, együttműködve a nevelési-oktatási intézmények, a családsegítő szolgálatok dolgozóival.

Az egészségügyi ellátás keretében végzett egészségügyi felvilágosító tevékenység (védőnői szolgálat, iskola-egészségügyi ellátás) során a jövőben minden alkalmat meg kell ragadni ahhoz, hogy a veszélyeztetett társadalmi csoport tagjaival megismertethessük az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges, higiénés környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat.

Finanszírozási helyzet:

A működtetés anyagi forrásához bevételeinket a bérleti szerződések alapján fizetett díjak adják. Az alapellátást végző házi orvosok, gyermekorvosok, fogorvosok, anya-csecsemő-gyermekvédelem, valamint az otthonápolás a NEAK-kal közvetlen finanszírozási jogviszonyban állnak. A házi orvosi szolgálatot és gyermekorvosi ellátást feladat-ellátási szerződés alapján vállalkozásban látják el, alkalmazottaik a vállalkozás foglalkoztatottjai.

A járóbeteg szakellátásra a Városi Egészségügyi Szolgálat Nonprofit Kft-nek van finanszírozási szerződése az NEAK-kal. A szakrendelést ellátó orvosok az intézménnyel történt megállapodás alapján vállalkozóként végzik feladatukat. A szakrendelések területén foglalkoztatott asszisztensek a vállalkozás alkalmazottjaként dolgoznak.

A kórházi ágyszám csökkenésekkel szemben nem növekedett az a korlát, mely az ellátás teljes finanszírozását tenné lehetővé. A nagyobb igény miatt tevékenységünk néha túlcsoordul a meghatározott volumen korlátán, így a többlet tevékenység nem, a teljes tevékenység pedig aránytalanul alacsonyabb áron kerül finanszírozásra.

Az épületek melyben a Városi Egészségügyi Szolgálat feladatait végzi Önkormányzati tulajdonban vannak, a gép-berendezések, felszerelések egy része önkormányzati tulajdon, másik része a vállalkozó orvosok tulajdonát képezi. A jelenlegi működtetési formán az Intézmény vezetése változtatást nem kezdeményez.

Folyamatosan törekszünk a szakrendelésekre érkező betegek komfortérzetének a javítására. A vérvételre várakozó betegek örömmel fogadták a jegykiosztó automata felszerelését. Ezáltal kényelmesebbé vált a várakozással töltött idő. Az elkövetkezőkben szeretnénk ezt a behívó rendszert a többi szakrendeléseken is alkalmazni. A szakrendelő épület bejáratának automatizálása is fontos célkitűzésünk, a mozgáskorlátozott betegek és babakocsival érkezők közlekedésének a megkönnyítése céljából.

VII.2. BALMAZ-KAMILLA KFT.

/Idegenforgalom, turizmus területén tervezett célok, feladatok/

Kamilla Gyógyfürdő:

Szauna

A Gyógyfürdő szolgáltatásai közül a szaunák, a szaunaszeánszok rendkívül kelendőek, a szauna rendezvényeink szinte kivétel nélkül teltházások. A későbbiekre nézve tervünk van a szauna rendezvényeinket (éjszakai szauna, szauna maraton) a hét több napjára meghirdetni. Ehhez azonban szükségünk lesz további szaunamesterek alkalmazására. Addig is a Kelet-Magyarországi térségben található szaunaházakkal, szaunamesterekkel szeretnénk felvenni a kapcsolatot és egy úgynevezett „vendég szaunamester” programot indítanánk a jövőben, mely szerint az általunk meghirdetett programokra vendég mestereket hívnánk megtartani a szeánszokat. Ily módon terveznénk színesíteni szeánszainkat az állandó vendégeink körében.

Gyógyfürdő (fedett)

A Gyógyfürdőbe érkező kisgyermekes vendégek jelenleg nem tudják kihasználni a fürdő egyes szolgáltatásait, mivel pl. a szaunák, a gyógyvíz nem feltétlenül ajánlott kisgyermekek számára. Ezt a problémát megoldandó, szeretnénk a Kamilla Gyógyfürdő fedett épületében, a gyermek pancsoló melletti helyiségbe kialakítani egy kisgyermek foglalkoztatót, ahol egy alkalmazott pedagógus felügyelete mellett tudnának a gyermekek játszani. A konvencionális gyermekjátékok mellett célunk megépíteni egy második sósobát, kifejezetten gyermekek számára, ahol a megfelelő klíma, sókoncentráció kialakítása mellett létrehoznánk egy só homokozót. (A sóhomokozó teljesen olyan, mint egy normál homokozó, csupán annyi a különbség, hogy homok helyett por só van beletöltve, ezzel is segítve a légúti problémákkal küzdő gyermekek gyógyulását.)

A pedagógust a Balmaz-Kamilla Kft. foglalkoztatná 4 órában, mivel nem minden nap lenne elérhető a szolgáltatás.

A Gyógyfürdő épületére napelem rendszert tervezünk telepíttetni, mivel a Kft. számára a legnagyobb kiadást az energetikai rezsiköltségek jelentik. A napelemrendszer kialakítását pályázat vagy hitel segítségével kívánjuk kialakítani.

Strand

A Kamilla Gyógyfürdő strandját szeretnénk a továbbiakban parkosítani, lehetőleg a legkevesebb „karbantartást” igénylő honos fajokkal beültetni, a gyepterületeket pedig a lehetőségek szerint redukálni vagy gyepráccsal kiegészíteni, mivel a nyári nagyforgalmú időszakokban teljesen tönkre mennek, esős időszak után korlátozottan használhatók ezen gyepterületeink.

A Kamilla Gyógyfürdő strand részlegét a közeli jövőben szeretnénk egy vízi csúszdával bővíteni, mivel enélkül nem leszünk versenyképesek a közelben található strandokkal szemben.

A „szennyvíz” ülepítő sósvíztárolónkat terveink szerint ki kotortatnánk, a kotorék anyagból, (veszélyes hulladék) pedig egy, a tó közepén található szigetet hoznánk létre. A szigethez fahidat vezetnénk, ahol egy elárusító helyet alakítanánk ki. A környezet adta lehetőségekhez igazodva italpult vagy koktélpult kialakítása lenne ésszerű.

A strand azon részét, ahol a 100 fős szaunaház helyezkedik el természetes térelválasztó elemmel, növényekkel elválasztanánk a strand többi részétől. A határ a sós víz ülepítő tó lenne. Ezzel az intézkedéssel tervezzük a nyári időszakban szaunázó vendégeink számára megőrizni az exkluzivitást.

A strand területének eddig hasznosítatlan, a 100 fős szaunaház Debreceni utca felőli részére szeretnénk kempinget kialakítani lakóautók, lakókocsik számára. Ehhez a területen ki kell alakítani a megfelelő infrastruktúrát (vizet, áramvételi lehetőséget kell biztosítani minden megállóhoz). Lehetőség szerint megnyitható lenne a debreceni utca felőli társasházi átjáró a vendégek számára, így a leendő Csárda Múzeum a turisták számára elérhető közelségben lenne.

Múzeum Csárda

A tervezett Múzeum Csárda az étterem funkció mellett múzeumként, játszótérként is működne, mintegy kulturális ismeretterjesztést végezve a betérő vendég számára. Amíg a vendég a megrendelt ételt várja, addig a beltérben gyönyörködhet a környék kézműveseinek munkáiban, esetleg a térség történetének leírásait, történeteit olvashatja. A kerthelyiségben pedig egyszerű népi játékokat alakítanánk ki (pl. líbucütés, nyúlütés).

A Múzeum Csárda állandó személyzete mellett szükség van egy kitelepüléseken helytálló csapat létrehozására is. Nyári időszakban, amennyiben a városi rendezvények szervezői bizalmukkal megtisztelik a Balmaz-Kamilla Kft-t, úgy szinte minden hétre jutna kitelepülés. Ez a társaság számára rendkívül jó befektetési forrás, viszont jellemzően a nyári szezonban minden egységünk 100%-on üzemel, így munkaerőt nem tudunk átirányítani az egységekből kitelepülésre, ezért érezzük szükségét egy „kitelepülős” csapat létrehozásának.

Hotel Kamilla

A Hotel Kamilla üzleti koncepciójával kapcsolatban gyökeres módosításokat 5 éven belül nem tervezünk. Szeretnénk a Hotelstars Union **** minősítését elnyerni.

A hotelt energetikai szempontból szükséges a jövőben optimalizálni, többek között a klíma rendszer (kültéri) hőcserélője nyáron nagy mennyiségben bocsájt ki felesleges hőt, melyet egy új hőcserélőrendszer beépítésével hasznosítani lehetne a használati melegvíz előállítására. Viszonylag alacsony költség lenne a rendszer beépítése, mivel a használati melegvíz tároló és a klíma hőcserélője kb. 6 méter távolságban találhatóak egymástól.

VII.3. BALMAZÚJVÁROSI VÁROSGAZDÁLKODÁSI NONPROFIT KÖZHASZNÚ KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG

Úthálózat, kerékpár úthálózat

A város belterületi önkormányzati úthálózatának hossza 76 km, az állami utakkal együttesen mintegy 84 km.

Az önkormányzati tulajdonú utakból burkolt úttal kiépített utak hossza közel 93%-os.

A pályázati kiírások az elmúlt években az önkormányzati gyűjtőút hálózat kiépítését preferálták. Ezen pályázatok alapján új aszfaltburkolatot kapott a Szigetkerti településrészen a Nap utca, délkeleti részen a Bercsényi utca. A Kiskútújsor teljes szakaszán új aszfaltburkolatú út épült, javítva ezzel a hátrányos településrészen élők közlekedési helyzetét. A gyűjtőút hálózatot 2010. évtől sikeres pályázat alapján korszerűsítettük, mely a város egyik legjelentősebb úthálózat fejlesztése volt.

Megvalósult az Újtelepi településrészen a Bólyai utca, a Bánlaki részen a Bartók Béla utca, a Szigetkerti részen a Vasútsor, a városközpontban a Bethlen utca – Bercsényi utca, továbbá a Batthyány utca, míg a Németsfalusi részen az Iskola köz gyűjtőútjának rekonstrukciója.

A 2010-2014. időszak végén újabb gyűjtőút hálózat korszerűsítésre nyert el a város

támogatási forrásokat, mellyel 2015. második félévre elkészült a Bánlaki településrészen az Újkert sor, az Újtelepi településrészen a Bólyai utca végének aszfalt útburkolata, s a Darui településrészen a Hortobágyi út rekonstrukciójára is sor került.

Az önkormányzatnak a jövőben a város belterületén várhatóan saját erőből lesz további úthálózat fejlesztési lehetősége.

A Böszörményi úti északkeleti, illetve a Bólyai utca – Sarkadi utca északnyugati iparterületen munkahelyteremtő beruházásokra feltáró utak létesítésével kerülhet sor, ezért középtávon várható az iparterületi utak kiépítése kis- és középvállalkozások pályázati lehetőségének függvényében.

A város közigazgatási területét érintően a belterületen a Magyar Közút Zrt. pályázati támogatással valósította meg a Nádudvari utca, illetve a Tiszacsege – Debrecen állami közút útrekonstrukcióját 2014. évben.

Az önkormányzatnak szorgalmaznia kell a közigazgatási területi külterületi szakaszait érintően a Balmazújváros – Látókép közötti 3316 jelű összekötő út rekonstrukcióját. A Balmazújváros – Hajdúböszörmény közötti 3318 jelű összekötő út korszerűsítése megtörtént.

Zúzottkő borítást kaptak a nem szilárd útburkolattal rendelkező utak az Újtelep és a déli városrészen, illetve a Daruban is, továbbiakban a Bánomkert területén a dűlőutak is. Jövőbeni célunk ezeknek az utaknak az aszfalttal történő borítása a teljesség igénye nélkül: Tamási Áron utca, Gábor Áron utca, Viola köz, Liszt Ferenc utca, Semsey Andor déli része, Boglárka utca, Dely Mátvás utca, Róna sor, Széchenyi utca vége. A Debreceni utat a Böszörményi úttal összekötő nagyforgalmú útnak az aszfaltozása és a tervekben szereplő elkerülő út megépítése a Debreceni úttól a Csegei útig.

A Hortobágyi Nemzeti Parktól a Magdolna-pusztai köves út átvétele és rendbetétele is a tervek között van, a déli puszták turizmusa érdekében (így a balmazújvárosi lakosoknak és turistáknak nem kell engedélyt kell kérni a belépéshez). Indokolt a megtervezett védőárok, illetve gát nyomvonalán egy pusztán átívelő turisztikai sétaút kialakítása a Magdolnai bekötőúttól a Szoboszlói útig. Lászlóháza és a Kisszeg-pusztá irányába vezető kövesút is a Hortobágyi Nemzeti Parktól az önkormányzathoz kerülhet, így az észak-nyugati puszták is látogathatók lesznek.

Az önkormányzati utak, kerékpárutak fenntartási, üzemeltetési feladatait a Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. látja el.

A kerékpárút hálózat fejlesztése érdekében a legfőbb törekvés, hogy a Böszörményi úti ipari területig vezető, továbbá a Kastélykert utcától a Köztemetőig a Csegei úton át már kiépített kerékpárutak a város további főközlekedési útjai mentén tervezett és megvalósítandó kerékpárutakhoz csatlakoztak, egységes hálózati rendszert alkotva. Ehhez kapcsolódva sikeres pályázattal 2012-ben megvalósult a városközpont – Debreceni utca – Debreceni úti horgasztó szakaszon tervezett kerékpárút a Kossuth téren átvezetve a Bocskai utcáig.

További pályázati támogatással 2014-ben Nagyhegyes községgel konzorciumi beruházásban megvalósult a kistérség egyik legkorszerűbb kerékpárútjának fejlesztése Balmazújváros Kossuth téri városközpontjától a két település külterületi közigazgatási területét is érintve Nagyhegyes község központjáig. A beruházással Balmazújváros – Nagyhegyes – Hajdúszoboszló településeket folytonos kerékpárút hálózat köti össze.

Ugyancsak 2014-ben került átadásra a városközpont rehabilitáció kapcsán a jelzőlámpás csomópont kialakítása, együttműködve a Magyar Közút Nonprofit Zrt.-vel.

A kerékpáros közlekedés és tárolás körülményeinek javítására jelentős számú új, korszerű

kerékpártároló állványokat helyeztünk ki, elsősorban a Kossuth téren a városközpontban, illetve a forgalmasabb közintézményeknél.

A kerékpárhálózatunk bővítése indokolt a Hortobágy községtől Balmazújvárosig tartó szakasszal amivel csatlakozik a település az EUROVELO kerékpárhálózathoz. Ennek folytatásaként indokolt a Csegei úti szakasz városközpontig tartó felújítása, illetve a Veres Péter Emlékparkban elvinni egy kerékpárutat párhuzamosan a meglévő Hortobágyi útig a déli Magdolna-pusztai bekötő útig, kialakítva ezáltal egy balmazújvárosi kör-kerékpárturizmus lehetőségét. A két Keleti-hídnál rendkívül indokolt a balesetveszély elkerülése érdekében egy-egy kerékpár forgalmú híd építése. Fontos jövőbeli feladat a vízügyi hatóság hozzájárulásával egy lehetséges kerékpáros összekötő a Keleti-főcsatorna partján a Szoboszlai úttól egészen a Böszörményi úti hídig. A jelenlegi Böszörményi úti kerékpáros útszakasz csak a várostáblaig tart, onnantól tervezzük összekötni Balmazújvárost Hajdúböszörménnyel szintén egy kerékpárúttal.

A járdahálózat korszerűsítése terén folytatni kell a közterületi járdák pótlását, illetve felújítását, valamint a járdával kiépítetlen utcaszakaszokon új járdák építését együttműködve az ingatlantulajdonosokkal.

Pályázati lehetőségek alapján elsősorban a városközpontban és az új közintézményeknél elő kell irányozni a meglévő rossz állagú járdák és térburkolatok díszburkolattal történő kiépítését.

Tervezzük a városközpontból kiindulva járdáink díszburkolattal való cseréjét. A járdával nem rendelkező utcákon megépítjük azokat.

A 2019-2024. ciklusban további célunk a városi kerékpárút hálózat bővítése, a városközpont és a településrészek között, valamint a régi kerékpárutak korszerűsítése (Veres P. utca - Csegei út, Kastélykert utca – Böszörményi út).

VÁROSÜZEMELTETÉSI FELADATOK

1. Belvízrendezési feladatok

A város természeti környezete és földrajzi fekvése miatt a régió egyik legjobban veszélyeztetett települése a bel-és csapadékvizek elvezetése tekintetében.

A mintegy 150 km hosszúságú a városi úthálózat és lakóutcák általában két oldalán kialakított földmedrű árkok folyamatos karbantartási igénye és a városi főgyűjtők állapota jelentős mértékű beruházással volt javítható.

Az önkormányzat a 2010-2014. ciklusban pályázatokat készített a város bel- és külterületét érintő városi főgyűjtő csatornák és városközpontot érintő nyílt árkok rekonstrukciójára, zárt csatornák és burkolt csatornák kialakítására.

Az elnyert pályázati támogatással 2014-ben fejeződött be a belterületi gyűjtők és főgyűjtők, továbbá két külterületi főgyűjtő (Magdolnaér csatorna, Virágoskúti csatorna) rekonstrukciója mintegy 16 km hosszúságban. A korábbi 5%-os kiépítésű burkolt és zárt csatornák aránya ezen beruházással jelentősen növekedett, a beruházás befejezése és műszaki átadása után ezen arány mintegy 18%-os.

A belvízrendezés területén az utóbbi évtizedekben ez volt az egyik legjelentősebb, pályázati

támogatással megvalósult beruházásunk.

Belvízcsatornák üzemeltetése:

A város belterületi vízvezető csatornáit a Városgazdálkodási Kft. tartja karban, illetve a városüzemeltető szervezet feladatkörébe tartozik az üzemeltetés, fenntartás.

Jelentősen nőtt a belvízcsatornák területén a nyílt árkok, átereszek megfelelő színvonalú karbantartottsága a közmunka foglalkoztatással.

A 2010-2014. időszakban évenként sikeres pályázatokat nyertünk el a közmunkaprogramban a vízvezető csatornák karbantartására.

Rendkívüli csapadékos időjárás esetén a karbantartott csatornák felgyorsítják a vízvezetést.

Az önkormányzatnak és a városüzemeltető szervezetnek rendelkezésére áll a Tiszántúli Vízügyi Hatóság által készített és jóváhagyott üzemeltetési és állapot felvételi belvízvezetési dokumentáció, mely alapját képezi a pályázati lehetőségeknek.

A jelenlegi önkormányzati ciklusban a TOP (Területfejlesztési Operatív Program) keretében lehetőség nyílik városunknak is a rendkívüli belvíz veszélyeztetettségre figyelemmel mintegy 25 km hosszúságú belvízcsatorna rekonstrukciójára.

A konkrét pályázati kiírás alapján ezen mértékű csatornák várhatóan négy ütemben valósulhatnak meg, ütemenként azonos, mintegy 6,25 km hosszúságban. Előírta a Vízügyi Hatóság a belvízcsatornák hatósági engedélyezésénél az elektronikus, digitális térképi feldolgozást, melyet a digitális közműtérképünk kiegészítő feldolgozásához megrendeltünk 2015. évre.

A Gazdasági Program időszakában a belvízrendezés hatékonyságának elérése kiemelt cél, ezért ezen feladat prioritást kell, hogy élvezzen.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a főgyűjtő belvízvezető csatornák kotrását 3-4 évente meg kell ismételni. Évente legalább két alkalommal kell elvégezni a burkolt medrű árkoknak a tisztítását.

Balmazújváros területére érkező jelentős csapadékvíz nemcsak elvezetni kell, hanem megtartani, vizes élőhelyeket kialakítani, ilyen élőhely helyszínek lehetnek a Sós víz-tározó, az Újtelep mellett elhelyezkedő Ós-Kadarcs medre, ami a Virágoskúti-csatornából feltölthető, valamint a Veres Péter Emlékpark kaszálójában csónakázó-tó kialakítása is lehetséges.

További víztározóként funkcionálhat a Magdolna-pusztában lévő régi szennyvízlepipító tó, és a mellette lévő, már rekultivált folyékony hulladék tároló és a szeméttelp helyén létesített vizes élőhely is tovább bővíthető (Ezek önkormányzati területek, a Hortobágyi Nemzeti Parkba ékelődve, tehát önkormányzati tulajdonú államilag védett területek).

A Kiskútújsor végén lévő felhagyott, régi kubikgördők jelentős záportározóként is funkcionálhatnak azok rekultiválása után.

2. Köztemető, temetkezési szolgáltatás

A köztemető fenntartását és üzemeltetését, a temetkezési tevékenység szolgáltatását a Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalat látja el. A köztemető területének és környezetének karbantartottsága és a szolgáltatás színvonala az elmúlt években javult és folyamatosan megfelelő színvonalú.

A szolgáltatás körülményeinek javítására az önkormányzat az elmúlt években új vizesblokkot és WC csoportot létesített.

A szolgáltatóval együttesen pályázatot nyújtottunk be és támogatást nyertünk el a ravatalozó rekonstrukciós munkáira. A vállalattal együttműködve megfelelő számú személygépkocsi fogadására alkalmas ideiglenes parkolót alakítottunk ki a református egyház tulajdonában lévő Csegei úti területre.

A várost sújtó belvízveszély és magas talajvízszint veszélyezteti a földbetemetések rendjét és az ezzel kapcsolatos szolgáltatásokat. Erre is figyelemmel megnövekedett a hamvasztásos, urnás temetések száma az elmúlt időszakban.

A köztemető területe a település belterületének egyik legmagasabb fekvésű részén lett kijelölve, így jelenleg más területen temető létesítésére a belterületen, illetve a rendezési tervben nincs lehetőség.

A 2019-2024. ciklusban kiemelt cél a köztemető területének bővítése a Csegei út mentén termőföldek és külterületi ingatlanok telekrendezésével, művelési ág megváltoztatásával, kivonásával és a szolgáltatóval együttműködve új parcellázási terv készítésével.

A városi köztemető bővítése a külterületi termőföld ingatlanok bevonása miatt az alábbi főbb intézkedésekkel jár:

- rendezési terv módosítása;
- belterületi határvonal módosítása és a bővítendő terület bevonása belterületbe, együttműködve a Járási Földhivatallal;
- termőföld kivonás földhivatali eljárása, a folyamat elindítása előtt tárgyalás az érintett földterület tulajdonosokkal.
- a belterületbe vonással párhuzamosan művelési ág változás geodéziai munkarészei.
- Telekmegosztási, telekösszevonási vázrajzok készítése és földhivatali jóváhagyása.
- A területbevonási eljárások után tulajdonjog bejegyzések.

A gazdasági program elfogadása után célszerű az érintett nem önkormányzati ingatlantulajdonosokkal az előzetes tárgyalások lefolytatása.

3. Köztisztaság, kommunális hulladékszállítás

A város kommunális hulladék elhelyezését és szállítását a Hajdúböszörményi székhelyű Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft. látja el, a Hajdúböszörmény külterületén üzembe helyezett és bővített térségi lerakó működtetésével.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény változása tükrében kötelezővé vált a város belterületén a szelektív hulladékgyűjtés. Pályázati támogatásból a családi házak tulajdonosai Balmazújvároson szelektív hulladékgyűjtő edényzetet vehettek át térítésmentesen.

Szelektív-, és zöldhulladék gyűjtőpont fejlesztése a cél: hulladékválogató és komposztáló kialakítása. A város déli részén lévő szennyvíztisztító telep alultervezettsége okán célszerű előlepipító tavak kiépítése együttműködve a közszolgáltatóval, illetve a megtisztított

szennyvíz útjába a befogadó Külső Magdolna-érbe juttatás előtt a régi szennyvízülepítő tavakba juttatása és így a tavak feltöltése az élővízbe érkezés előtt.

Lakossági, fából készült komposztálók biztosítása is célként jelenik meg a közeljövőben.

A város és a belterület környezetének kiemelt feladata volt az elmúlt ciklusban az illegális hulladéklerakások felderítése és megszüntetése. A megszüntetéshez a lehetőségek szerinti pályázati támogatásokat is igénybe vettük, amelyek keretében önkéntesekkel karöltve sikerült a város több szennyezett részét megtisztítani. A közterületek és az utcák környezeti állapota folyamatosan javult, elsősorban a lakosság szemléletváltásával, az igényesebben kialakított lakókörnyezettel. Hangsúlyt fektettünk a köztisztaság helyzetének javítására a közhasznú munka keretében elvégzett köztisztasági és vasút-tisztasági pályázatok (MÁV-val együtt) útján is.

Továbbra is kiemelt feladat a település és lakókörnyezet védelme, a környezetvédelemmel kapcsolatos nevelés és tájékoztatás.

Az önkormányzati beruházásoknál egyrészt a beruházások műszaki tartalma során, másrészt a pályázati támogatások lehetőségére koncentrálnak figyelmet fordítunk, hogy a megvalósult beruházással az intézmények környezete, járdák, fásított, parkosított területek állapota is megfelelő színvonalú legyen.

Kiemelt cél volt a 2010-2014. ciklusban a Hajdúszoboszló város gesztorságában megvalósult, a Hortobágyi Nemzeti Park területét érintő volt szilárdhulladék tároló teljeskörű felszámolása és rekultivációja. Ezen beruházás 2013. évben lezárult, a régi hulladéklerakó rekultivációja befejeződött.

A környezetvédelem, köztisztaság területén továbbra is kiemelt cél a közhasznú foglalkoztatás keretében történő köztisztasági feladatok ellátása, közterületek, nyílt árkok, parkok és fásított területek rendezése.

4. Parkfenntartás, fásítás

Folyamatos feladat a védett fák, fasorok állapotának felmérése, a lombkoronák kurtítása, gallyazása, az arra érdemes fák védetté nyilvánítása. Az egységes utcaképek kialakítása a meglévő előregedett fák eltávolításával, lakossági utcafásítási program keretében újabbak ültetése, ügyelve az áramszolgáltató által megadott paraméterek betartására. A Veres Péter Emlékpark faállományának színesítése, törekedve a botanikus kert jelleg kialakítására. A Csegei úti és a Gulyás utca végén lévő településvédelmi erdeink újrafásítása, helyi védetté nyilvánítása. A Sósvíztározó-tó környékén puhafás ligeterdő kialakítása. A Kossuth téri park közösségi térére való alakítása, minél szélesebb társadalmi réteg igényeinek megfelelően. Élvelő lágyszárúak és virágzó díszcserjék telepítése az indokolt.

Fejlesztésként jelenik meg a Kiskútújsor és a Nádudvari utca közötti patkó alakú tó és környezetének kirándulóhellyé alakítása.

A szennyvíztisztító telepünk mellé gyorsnővekedésű puhafás zajvédő erdő telepítése.

A létesülő, Balmazújvárost elkerülő út mellé településvédelmi erdő telepítése. Az új telepen

lévő Ós-Kadarcs partos részére szintén puhafás erdős rész kialakítása.

A 2019-2024. ciklusban is folyamatosan figyelemmel kell kísérni elsősorban a városközponton kívüli, intézmények és környezetük parkosítását, a közterületek fásításának lehetőségét.

Megfelelő szinten kell tartani továbbá a Veres Péter emlékpark karbantartását és a fásításra kijelölt területen további facsemeték ültetését.

VII.4. BALMAZ INTERCOM KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG

Bevételek:

Az egészségügyi vészhelyzet következtében a bevételek már most is késve teljesülnek és számítunk rá hogy jelentős számú fizetés képtelen előfizetőnk lesz, ahol meg kell szüntetni 2020-2021 folyamán a szolgáltatást. A csökkenés reményeink szerint ezt a két évet érinti, 2022- re elérjük a 2019-es állapotot, mely a 2023 és 2024 évben kis mértékben javulhat. Az infláció költség növelő hatása miatt az előfizetői díjakat 2021 évtől emelni kell.

Kiadások:

Az infláció következtében mind az anyag, mind a szolgáltatás vásárlási költségeink növekednek. A következő évekre 4% inflációval számolunk, bár az EUR árfolyam változása ezt kiszámíthatatlanná teszi.

Bér költségeink stagnálásával számolunk.

Bevételeink egyre nagyobb része 2020-2021 években behajthatatlan lesz, ennek fedezetére költséget állítottunk be. 2022-től ebben a tekintetben javulásra számítunk.

Eredmény:

A tervek szerint 2020-2021 években pénzügyi haszon nem várható, de társaságunk megőrzi működő képességét és nem szorul tulajdonosi támogatásra. A nyereség minimálisra csökken. 2022ben áremelés hatásaként (mely a költség növekedést kompenzálja) érdemi nyereségre számítunk.

A 2023-as és 2024-es évek nyereségesek.

Beruházások, fejlesztés:

Folyó évben elkezdtünk egy internet sebesség növelő beruházást. Ezt olyan módon állítjuk le, hogy azért észre vehető eredményeket tudjunk elérni még ez évben. A befejezést mielőbb meg kellene oldani, de 2021 évben erre nem látszik lehetőség, ezt pénzügyileg 2022 évre terveztük. A csúszás következményei kiszámíthatatlanok, mert a szolgáltatásunkat erős konkurencia harcban biztosítjuk.

Szolgáltatási helyzet:

A digitális műsorok számát 107-ra növeltük, analóg úton pedig 60 csatorna elérhető.2020-ban ennek további bővítését nem tervezzük. Társaságunk által mar kétezer háztartásba jut el az önkormányzati Daru TV adása, amit semmilyen más szolgáltató nem biztosít, így szeles

körökhöz el tud jutni a városi információ, ami a mostani vész helyzetben elengedhetetlen. Számos visszajelzést kaptunk ügyfeleinktől, főleg az idősebb korosztály köréből, hogy örülnek a napi szintű tájékoztatásnak.

Az internet sávszélesség folyamatos bővítésére van igény, erre 2020 évre 3,5 millió forintot terveztünk (ennek egy része a nyereség tartalék terhére kerül felhasználásra). Jelenleg ezt a beindított beszerzések lezárása mellett olyan formában fejezzük be, hogy az előfizetőink számára értelmes előnyöket tudjunk biztosítani. A teljes befejezésre a 2021-2022-es években kerül sor. A minőség növelésével fenntartjuk a szolgáltatók közötti versenyt, biztosítva ezzel a város lakosságának az olcsó jó színvonalú csomagokhoz való hozzájutást.

Telefon szolgáltatás területén továbbra is ellátjuk a városi intézményeket és társaságokat, ezzel jelentős anyagi terhet veszünk le a városról.

Összefoglaló:

A Balmaz InterCOM Kft gazdaságilag stabil működést garantál az elkövetkező öt évben. A szolgáltatásokat a lakosság igényli, tevékenységünkkel a konkurens nagyvállalatok árait sikerül mérsékelni, ezzel azoknak is hasznot hajtunk, akik nem a mi szolgáltatásunkra fizetnek elő. Az önkormányzat és intézményei is a mi olcsóbb szolgáltatásunkat vehetik igénybe.

VII.5. BALMAZÚJVÁROS SPORT KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG Ifjúsággal és sporttal kapcsolatos tervezett célok, feladatok

„A sport elsősorban szellemi fogalom. Egy sportcsapat a társadalom kicsinyített képe, a mérkőzés az életért való nemes küzdelem szimbóluma. A sport a játék alatt tanítja meg az embert rövid idő alatt a legfontosabb polgári erényekre: az összetartásra, az önfeláldozásra, az egyéni érdek teljes alárendelésére, a kitartásra, a tettekre, a gyors elhatározásra, az önálló megítélésre, az abszolút tisztességre és mindenekelőtt a -fair play-, a nemes küzdelem szabályaira.”

Szent-Györgyi Albert

A sport növekvő jelentőséggel bír napjaink modern társadalmi életében. Mérhetően egyre több embert vonz a sport világa, folyamatosan bővül a rá épülő gazdasági szektor teljesítménye, egyre több területen válik pozitívvá a szerepe, például az oktatásban (mindennapi testnevelés) vagy az egészségügyben (prevenció területén).

A testnevelés és sport az egyetemes és nemzeti kultúra szerves része, annak lényeges alkotó eleme.

A sport a személyiség formálásának, az egészség megőrzésének és a teljesítőképesség fokozásának egyik leghatásosabb eszköze.

A sportoláshoz való jog az állampolgárok alanyi joga. A testnevelés és sport egyes területei egymással kölcsönösen összefüggő és egymásra ható egészet képeznek, ezért a sport harmonikus, arányos fejlesztése egyaránt állami, önkormányzati és társadalmi feladat.

Az **önszerveződés**, a társadalmi jelleg és a demokratizmus a korszerű sportélet lényegi jellemzői.

Lehetővé kell tenni, hogy a sport valamennyi társadalmilag hasznos funkciója érvényesüljön és értékeinek megfelelő támogatást nyerjen:

- az egészségmegőrzés;

- az ifjúság erkölcsi - fizikai nevelése, személyiségformálása;
- a nemzeti öntudat erősítése, az egészséges lokálpatriotizmus kialakítása;
- a mozgáskultúra, mozgásműveltség, a cselekvésbiztonság fejlesztése;
- a tisztességes játék (fair play), az esélyegyenlőség kiteljesedése;
- a szórakozás és szórakoztatás;
- a közösségi együttélés és a társadalmi mobilitás segítése;
- a gazdasági vállalkozás – sportturizmus elősegítése;

Balmazújváros Város Önkormányzata a sportot az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés egyik legfontosabb eszközének tekinti úgy a gyermek, mint a felnőtt generációk esetében is.

Az alapelveknél megfogalmazott értékek megteremtése, biztosítása érdekében az Önkormányzat az alábbi célokat, feladatokat határozza meg:

- Az Önkormányzat az anyagi lehetőségei függvényében továbbra is **támogatja** a városi sporttevékenységet.
- A lakosság minden rétegének ösztönzése a sportolásra.
- A sportélet alapját képező óvodai, iskolai testnevelés és sport tárgyi feltételeinek javításában történő közreműködés.
- Az önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények **fenntartása**, állagának megóvása, **lehetőség szerinti korszerűsítése, fejlesztése**.
- A szabadidősport területén az egészséges életmód népszerűsítése érdekében, a kínálat bővítése mellett az egészségmegőréssel, rekreációval sportszervezetek programjainak, tevékenységeinek támogatása, valamint önálló rendezvények szervezése, a szabadidősport helyi feltételeinek javítása.
- **Együttműködés** a sporttal foglalkozó helyi szervezetekkel.
- Kimagasló hazai, nemzetközi eredményességet produkáló szakosztályok, csapatok, versenyzők támogatása. A kiemelkedő eredményeket elért sportolók és sportszakemberek elismerési rendszerének kialakítása, működtetése.
- A fenti sportágak utánpótlásrendszerének támogatása, a tehetségek kiválasztásának és gondozásának biztosítása.
- Jó kapcsolat ápolása a Berettyóújfalui Tankerületi Központtal a diáksport fejlesztése érdekében.
- Az egészségkárosultak, a fogyatékkal élők sportjának fokozott figyelemmel kísérése.
- A testvérvárosi kapcsolatokon belül és a környező településekkel együttműködve a sport szerepének szélesítése.
- Az eddig elért sportértékeink megőrzése.

Mozgásfejlesztés és lehetőségei az óvodában

Óvodás korban a mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, valamint fejlődésének és tudatos fejlesztésének alapja. A **rendszeres mozgástevékenység** kedvezően befolyásolja a szervezet növekedését és fontos szerepet játszik a gyermekek **egészségének megóvásában**.

A gyermekeket körülvevő **felnőttek szemléletétől** és a megfelelő **feltételek megteremtésétől** függ, hogy megmarad-e természetes mozgáskedvük és igényük.

Az óvodai mindennapi tevékenységek egyik fontos **célja** a gyermek egészséges életvitelének kialakítása a rendszeres, örömmel végzett mozgással. **Feladata** a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése, mozgástapasztalatok bővítése, megfelelő mozgáskészség kialakítása, a testi képességek fejlesztése. A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése. A város óvodáiban a tárgyi és

személyi feltételek **folyamatos és fokozatos fejlesztésére** van szükség ahhoz, hogy ezen intézmények eleget tudjanak tenni az alapprogramban meghatározott óvó-védő-nevelés és szociális funkcióknak.

Állandó rendezvények biztosítják a közösségi mozgásfejlesztést: az MLSZ Bozsik utánpótlás programjában (BFC) ovifoci, az MKSZ Erima bajnokságában egyesületi formában (BKK, BLKSE) kézilabda foglalkozásokon vesznek részt a kiválasztott nagycsoportos gyermekek. Jelenleg a Városi Strandon és a Kamilla Gyógyfürdőben úszni tanulhatnak a gyerekek, illetve akinek szükséges, ún. gyógyúszás lehetősége biztosított. A Városi Uszoda elkészültével megfelelő helyre és kiváló körülmények közé kerülhetne az úszásoktatás és rehabilitáció, akár a versenyeztetés is szóba jöhet.

Iskolai testnevelés, diáksport

Az iskolai testnevelés megfelelő szintű fenntartása, fejlesztése az iskolai alapellátás részeként állami feladat.

Az iskolai testnevelés és a diáksport magában foglalja az oktatási intézmények tanulóinak testnevelési és sporttevékenységét, a tanórai és a tanórán kívüli, iskolában végzett sporttevékenységet csakúgy, mint az iskolán kívüli keretben végzett különböző diáksportrendezvényeken zajló testgyakorlást, testedzést és játékokat, mozgásos alkalmakat.

Az egészséges életmódra nevelés a család, az iskola és a társadalom együttes feladata. A társadalmi helyzettel és az életmódbeli változásokkal összefüggésben azonban a sportos életmód és az egészségmegőrzés területén egyre inkább elmozdulás tapasztalható az iskola irányába. A gyerekek számára az iskolai intézményes sporttevékenység az egész aktív életre szóló szokások kialakításának egyszeri, megismételhetetlen lehetősége. Ezt a helyszínt és ezt az életkort kell minél előnyösebb helyzetbe hozni a társadalmi prevenció érdekében.

Ez az alapfeladat alátámasztható biológiai oldalról is: a sport, testedzés nélkül fiataljaink elmaradnak örökletes lehetőségeiktől, kisebbek, gyengébbek, betegesebbek lesznek.

Különösen lényeges a fizikai aktivizálás, a megfelelő mozgásterhelés a serdülőkorban. Az ekkor elért maximum meghatározó az élet hátralévő részében. Mindez önmagában is alátámasztja a társadalomnak a köznevelésben kifejezésre jutó felelősségét az iskolai testnevelés és sport területén. *A testnevelés nem egyszerűen tantárgy, hanem terület, amely hivatott egyensúlyt tartani a szellemi képzés „másként ható” terhelésével, ami az egész személyiségfejlődést és életmódot alakítja.*

Nem kevésbé fontos az iskolai testnevelés és a sport pedagógiai, pszichológiai megalapozottsága. A sport révén megtanulják a siker és a kudarc elviselését, a tehervállalás örömét, az ítéletalkotás felelősségét, a konfliktustűrést és -kezelést, a közösségi élet szabályait, vagyis mindazt, aminek hiánya a mai társadalom mentálhigiénés gondjaiban kifejeződik.

Balmazújvároson általános és középiskolás korban nagy érdeklődés mutatkozik a mozgás iránt. Ebben a korban már többnyire szervezett keretek között történik a sportolás. Természetesen legnépszerűbbek a labdarúgás és a kézilabda, de számtalan lehetőség közül választhatnak a gyerekek. Karate, lovaglás, röplabda, küzdősportok, torna, horgászat, lovasíjászat. Rendkívül jó a kapcsolat a különböző sportegyesületek, a diákok, az iskolák pedagógusai és a szülők között.

Nemcsak a Diáksport Szövetség, hanem a különböző szakági szövetségek versenyein is részt vesznek az általános iskolák és a középiskola csapatai és a városi gyerekekből álló egyesületi

csapatok. Jól felkészült testnevelők, szakedzők foglalkoznak velük. Munkájuk eredményességét bizonyítja, hogy városunk több diákolimpiai bajnokkal, bajnok csapattal - karate, kézilabda sportágakban-, számtalan dobogós helyezéssel büszkélkedhet. Magyar bajnokcsapat kézilabdában és horgász világbajnok is öregbíti a város hírnevét. Rendkívül fontos, hogy a sportoló gyerekek az élet más területein is jól teljesítsenek. Számos „Hajdú-Bihar Megye Jó Tanulója-Jó Sportolója”, illetve „A Magyarország Köztársaság Jó tanulója-Jó Sportolója” cím büszke tulajdonosa tanul és sportol a város intézményeiben.

Utánpótlás nevelés, tehetséggondozás

A gyermek- és ifjúsági sport támogatása a kulcsfontosságú feladatok közé kell, hogy tartozzon. A korosztály sportegyesületen belüli tevékenysége az **utánpótlás-nevelés** során valósul meg.

Az utánpótlás-nevelés kiemelését mindenképpen indokolja, hogy a tehetséges fiatalok számára biztosítani kell a megfelelő szintű képességfejlesztés lehetőségét. Ezt az elvet az Európa Tanács által kiadott Európai Sport Charta is konkrétan megfogalmazza: *az átlagosnál tehetségesebb sportolók számára meg kell adni „az egyéni sportteljesítmények javításának lehetőségét”*. Számunkra ugyanakkor a legfontosabb tény, hogy a balmazújvárosi sportegyesületek nagy többségében mindenekelőtt gyermek- és ifjúsági korú gyermekek sportolnak, az egyesületekben elsősorban utánpótlás-nevelő munka folyik.

Célunk az lehet, hogy még több gyermek sportoljon rendszeresen, szervezett keretek és megfelelő körülmények között, versenyezzen hétről hétre jól felkészült szakemberek irányítása mellett.

Balmazújváros Város Önkormányzatával kapcsolatban állnak, pályázati rendszerben támogatott sportegyesületek, akik **utánpótlás csapataikat, sportolóikat a sportág országos szakszövetsége által, annak előírásai szerint szervezett bajnokságban, ranglista versenyeken szerepeltetik.**

A széles körű sportágkínálat jellemző, az egyesületekben szakedzők, edzők, oktatók, edző-testnevelő tanárok dolgoznak. Az utánpótlásnevelés tekintetében elmondható, hogy az egyesületi munka jól szervezett, jól felépített, eredményes, előremutató. Az edzők szinte minden sportágban kiemelkedő, országosan is elismert szakmai munkát végeznek. Több egyesület fejlesztési elképzelései között szerepel az edzőképzésen, edző továbbképzésen való részvétel.

Versenysport

Versenysporton a sportági szakszövetségek versenyrendszerébe foglalt, versenynaptár és szakmai program alapján végzett tevékenységet értünk.

A sport versenyrendszerét illetően a sporttörvény hivatásos, amatőr és vegyes (nyílt) versenyrendszert határoz meg a szakszövetségek számára.

A versenysport szórakoztató szerepe is jelentős lehet. A szurkoló az izgalmakért és a látványosságért nézi meg a versenyeket. Ez a szabadidő eltöltésének egyik hasznos formája, egyben kikapcsolódást és felüdülést jelenthet a néző számára.

A sportról szóló törvény a helyi önkormányzatok feladatai között nem említi a **versenysport-élsport támogatását**, ez az Önkormányzat önként vállalt feladata lehet.

A versenysport támogatásának, értékelésének elveit, elismerését helyi szinten szükséges meghatározni. A versenysport eredményei az országos és a nemzetközi versenyeken elért sikerek pozitív húzóhatást jelentenek a gyermek- és ifjúsági sport (az óvodai sport, az iskolai testnevelés, a diáksport, az utánpótlásnevelés) és a szabadidősport számára. De pozitív hatása lehet a városmarketing, városimázs, társadalmi kapcsolatok területén, növelhetik a városunkban élő emberek azonosságtudatát, kötődését lakóhelyükhöz.

Továbbra is célunk az, hogy az egyesületekben folyó tudatos utánpótlás-neveléssel, tehetséggondozással, illetve az élsportolók megfelelő támogatásával segítsük azon sportembereket, akik tehetségük, felkészültségük alapján a legnagyobb, legjelentősebb sporteseményeken is ott lehetnek, városunkat magas szinten képviselhetik.

Szabadidősport

A szabadidősport nem eredményorientált, hanem kedvtelésből, az egészség megőrzéséért, helyreállításáért, a mozgás örömeért, időtöltésként végzett sporttevékenység, testedzés.

A XXI. század gazdaságának, társadalmának egyik legdinamikusabban fejlődő területe, stratégiai ágazata a szabadidősport. Az állandó stressz, a mozgásszegény életmód, az egészségtudat megjelenése e terület alapvető felértékelődéséhez vezet.

A sporttörvény az önként vállalható feladatok sorában meghatározza a helyi önkormányzatok részére a szabadidősport feltételeinek fejlesztését, továbbá a nők és a családok sportjának, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok sportjának, illetve a tömeges részvétellel zajló sportrendezvények lebonyolításának támogatását, segítségét.

Az egészségmegőrzésben meghatározó szerepet tölthet be a rendszeresen végzett szabadidős sporttevékenység, mely a munkaképesség megtartásán és javításán kívül az önmegvalósítás, a szórakozás, a közösségi tevékenység és vitalitás egyik fontos eszköze. Ezért a lakosság széles rétege számára kell biztosítani az alapvető (szabadidő) sportolási és rekreációs lehetőségeket. Ez elsősorban a szabadidősport létesítmények biztosításával, illetve megfelelő programok szervezésével, támogatásával történhet meg.

A cél az lehet, hogy a sportos életmód érdekében aktivizáljuk az embereket, és ezáltal javítsuk a balmazújvárosiak életminőségét, javulást érjünk el a népegészség terén; hozzájáruljunk a közösségi, családi kapcsolatok erősítéséhez; növeljük a foglalkoztatottak produktivitását; csökkentsük az egyenlőtlenségeket, ezzel hozzájáruljunk a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok integrációjához.

Kispályás foci, babaúszás, baba-mama torna, horgászverseny, méta bajnokság, kondipark edzés, zenés torna, túzok futás. Csak néhány a jelenleg rendelkezésre álló lehetőségek közül, melyekből választhatnak a mozogni vágyók.

A célok megvalósításához célszerű létrehozni egy városi sportegyesületet, mely ernyőszerzetként tömörítené a különböző sportági egyesületeket, összehangolja munkájukat, pályázati források felkutatásával segít biztosítani a működésükhöz szükséges anyagi fedezetet. Üzemeltetné a város tulajdonában lévő létesítményeket, szervezné az ott zajló edzéseket, rendezvényeket. Biztosíthatná továbbá a sportolók, edzők részére a versenyeken, képzéseken való részvétel lehetőségét.

Együttműködne a sportágak diák- illetve szakági szövetségeivel, testvérvárosi kapcsolatokat ápolhatna, a környező települések lakóit is be tudná vonni a szakosztályainak életébe.

A jelenlegi támogatási rendszerben működtetni egy sport klubot nem könnyű, ugyanis TAO támogatást csak a látvány sportok -labdarúgás, kézilabda, röplabda, kosárlabda, vízilabda, jégkorong- támogatására lehet igénybe venni. Más sportágak egyéb támogatásokból tudnak

gazdálkodni, ilyenek lehetnek a tagdíjak, reklám és egyéb szponzori támogatások, pályázati források, önkormányzati támogatás, jegybevétel. Hosszútávú megoldás lehet, ha egy sportegyesület önálló gazdasági egységgé tud válni, saját maga számára előteremtve a működéséhez szükséges anyagi fedezetet. Egy sportegyesülettől természetesen nem várható el, hogy -a szó hagyományos értelmében véve- profit orientált legyen. Nem is ez a célja. Azonban tevékenységeit a lakosság egészére kiterjesztve, infrastrukturális adottságainak és humán erőforrásainak lehetőségét maximálisan kihasználva, önmagát fenntartó és nem folyamatosan a társadalom egyéb rétegeinek támogatására szoruló, önálló egység lehet. Balmazújváros jó adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy a jelenlegi sportéletet fenntartsa, a sportági kínálatot bővítse, illetve a környék sportturisztikai, sportrehabilitációs központjává váljon.

Létesítményei -Városi Stadion, Böszörményi úti Edzőcentrum, Tenispálya, Kőnig Rendezvényközpont, Uszoda, Kamilla Gyógy-és Termálfürdő- korszerűek, jól felszereltek. Kihasznátlóságuk viszont nem megfelelő. A délelőtti órákban szinte üresek. Ilyenkor az általános- és középiskola rendelkezésére állhatnak a testnevelés órák megtartására, illetve a lakosság részére kell bocsátani az önszerveződő csoportok igényeinek megfelelően pl. jóga, babaúzás, kismamatorna stb. Új szakosztályok alapítása is növelheti a kihasználtságot, a teljesség igénye nélkül tenisz, asztaltenisz, úszó szakosztály, illetve eltűnt a palettáról az atlétika, mely a korábbi években jelentős szerepet töltött be a városi sportéletben. Balmazújvároson legnépszerűbb sportág a labdarúgás. Jelenleg azonban nem működik felnőtt nagypályás csapat. Ennek megszervezése fontos feladat, az utánpótlásból „kiöregedett” játékosok tovább foglalkoztatása és a sportszerető közönség kiszolgálása céljából. A városi stadion futball pályája jelenleg kihasználatlan. Lehetővé kell tenni, hogy a legidősebb utánpótlás korosztályok itt játsszák bajnoki mérkőzéseiket, illetve más városok csapatának bérbeadható legyenek bajnoki és edzőmérkőzéseik lebonyolítására, valamint egyéb rendezvények, pl. tűzoltóverseny, sportágválasztó helyszíne lehet.

A sportturisztika, sportrehabilitáció rohamos fejlődésnek indult ágazatok. Városunkban is nagy lehetőségek rejlenek benne. A létesítmények egymáshoz való közelsége és színvonala lehetővé teszi csapatsportok szereplőinek edzőtáborozását, minden igényt kielégítve a felkészülés és a rehabilitáció terén is. A városi stadionban és a Kőnig Rendezvényközpontban a legtöbb csapatsport számára alkalmas pályák, jól felszerelt eszközpark, konditerem állnak rendelkezésre, az uszoda úszóedzésekre biztosíthatna lehetőséget. A regenerálódást pedig garantálja a gyógy- és termálfürdő gyógyvize, a hidegterápiás kabinok, a jelenleg is jól működő egészségügyi kezelőrészleg és a méltán híres szaunák, az ott dolgozó kiváló szakemberek munkája. A Városi Egészségügyi Szolgálat Kft. diagnosztikus részlege -röntgen, ultrahang, labor, sebészet, ortopédia-, és a 25 km-es körzeten belül, rövid idő alatt elérhető CT, MRI segítségével feltérképezhetők a sérülések a rehabilitációt megelőzően. Utazni sem, szükséges, hiszen a Hotel Kamilla teraszáról kilépve máris ebben a komplexumban találja magát a vendég.

Hiányosságként jelentkezik évek óta a sportorvosi ellátottság. Jelenleg körülményesen oldható meg a sportolók vizsgálata. Hajdúböszörményben vagy Hajdúszoboszlón van rá lehetőség, illetve alkalmanként, kiszállással végeznek városunkban sportorvosi vizsgálatot.

A városi stadion VIP épületében található két terem, melyek egyenként 40-50 fős rendezvényeknek adhatnak otthont. Lehetőség van, előadások, tanfolyamok megtartására, cégek, vállalkozások termékeinek bemutatására. Természetesen nem kizárólag a sporttal összefüggésben.

A sportrendezvények iránt városunkban is viszonylag nagy az érdeklődés. Ez jó lehetőséget biztosít a balmazújvárosi és a környékbeli cégek, vállalkozások számára, hogy bemutakozzanak, termékeiket, szolgáltatásaikat minél szélesebb körben népszerűsítsék. A reklám különböző formákban jelenhet meg. A játékosok, versenyzők mezein, a pályák mellett

és a sportcsarnokban kifeszített molinókon, az egyesület honlapján és a versenyeket, mérkőzéseket hirdető plakátokon. A rendezvényeken lehetőség van szórólapok kihelyezésére korlátlan mennyiségben. Bevett gyakorlat, hogy néhány cég, juttatásként bérleteket vásárol dolgozóinak bizonyos sportágak mérkőzéseire, ezzel segítve, hogy szórakozzanak, kikapcsolódjanak.

A fentiekből látható, hogy a városi sportélet megszervezése, fenntartása összetett feladat. Szükséges hozzá egy átgondolt, mindenre kiterjedő önkormányzati rendelet rendszer megalkotása, a tulajdonviszonyok rendezése, a jelenleg a városban működő egyesületek összefogása, új szakosztályok alapítása, szoros együttműködés a lakossággal, oktatási és egyéb intézményekkel, cégekkel, vállalkozásokkal, környező településekkel, szakági sportszövetségekkel.

A verseny és szabadidő sport egyre népszerűbb mivolta, társadalmi szerepe, gazdasági térhódítása azonban sürgetővé és fontossá teszi ennek a kérdésnek a rendezését városi szinten.

VIII. ÖSSZEGZÉS

A Gazdasági Program átfogó képet kíván adni az önkormányzati működésről és a középtávú tervekről valamennyi területre vonatkozóan. Összefoglalva számba veszi az önkormányzat által ellátandó feladatokat és az ehhez kapcsolódó szervezetrendszert.

Kiemelendő, hogy a közszolgáltatások biztosítása mellett a közeljövőben jelentős hangsúlyt kell fordítani a helyi gazdaságfejlesztésre. Ezt a célt kell elsődlegesen szolgáltnia azon önkormányzati forgalomképes ingatlanvagyonnak, ahol gazdasági beruházás valósulhat meg. A település modernizációjának alapját képező gazdaságfejlesztés alappillérei a 2020. évben elkészülő új településrendezési eszközök, amelyek már figyelembe veszik a fejlesztésbe bevonható területeket és a beruházások számára megfelelő szabályozást tudnak biztosítani.

A helyi gazdaság fejlődése teremtheti meg az alapját annak, hogy az önkormányzat az így bővülő adóbevételeiből minél magasabb szintű infrastruktúrát tudjon kiépíteni és működtetni. A kiszámítható közszolgáltatások mellett a gazdasági növekedés lehetőség teremt arra, hogy az önkormányzat széleskörű a település komfortfokozatát növelő önként vállalt feladatokat, szolgáltatásokat tudjon biztosítani.

Balmazújváros, 2020. május 27.

Záradék

Balmazújváros Város Önkormányzat Gazdasági Programja 2019-2024. dokumentumot a Balmazújváros Város Önkormányzat Polgármestere a 46/2020. (V.27.) számú határozatával elfogadta.